

Fundacja Kronenberga

citi handlowy

inspiracja
do działania

POSTAWY POLAKÓW WOBEC OSZCZĘDZANIA

Raport Fundacji Kronenberga przy Citi Handlowy

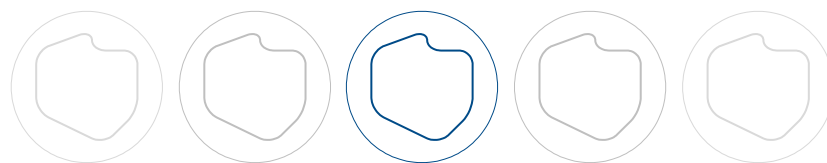
Cytowanie bez ograniczeń pod warunkiem podania źródła: „Postawy Polaków wobec oszczędzania”, raport Fundacji Kronenberga przy Citi Handlowy, PBS, październik 2014

www.kronenberg.org.pl

Fundacja Kronenberga przy Citi Handlowy

Spis treści

1 kontekst – sytuacja w Polsce	6 oszczędzanie
2 tytułem wstępu	7 zarządzanie nadwyżkami finansowymi
3 podsumowanie	8 charakterystyka badanych
4 segmentacja	
5 budżet domowy	

kontekst – sytuacja w Polsce

01 Sytuacja finansowa polskich gospodarstw domowych

2014r. sierpień

eGospodarka.pl

Z najnowszej analizy BIK wynika, że **najwięcej zobowiązań kredytowych mają osoby między 32 a 46 rokiem życia (59% mężczyzn i 57% kobiet)**. Ta sama grupa wiekowa Polaków przoduje pod względem liczby zaciągniętych kredytów mieszkaniowych – takie zobowiązanie posiada średnio co 5 osoba z tej grupy. Najbardziej wolne od kredytów są osoby w wieku od 18 do 31 lat.

Blisko 70% Polaków zamierza zgromadzić jakieś oszczędności w ciągu najbliższego roku.

2014r. sierpień

wyborcza.biz
BIZNES LUDZIE PIENIĄDZE

2014r. sierpień

**Puls
Biznesu**

Odczyt inflacji pierwszy raz od 32 lat wskazał deflację. Według GUS ceny rok do roku spadły o 0,2%. Taka sytuacja nie jest korzystna z punktu widzenia RPP, której celem jest inflacja na poziomie 2,5%. Na pojawienie się deflacji wpłynęła zwiększona podaż dóbr, spadki cen surowców, żywności oraz spadki cen w strefie euro. Dodatkowo na te procesy nałożyło się embargo Rosji. **Taka sytuacja jest korzystna dla gospodarstw domowych oraz dla posiadaczy oszczędności.** Według ministra finansów deflacja utrzyma się w Polsce do listopada bieżącego roku.

Źródła: <http://www.finance.egospodarka.pl/113750,Kredyty-Polakow-odwazne-pokolenie-X,1,63,1.html>

http://wyborcza.biz/biznes/1,136681,16489819,_Rzeczpospolita___Oszczedzanie___dobre_checi_juz_sa.html

<http://www.pb.pl/3868802,38975,szczurek-deflacja-pozostanie-do-listopada>

01 Rynek „chwilówek” w Polsce

 2013r. grudzień

Federacja konsumentów opublikowała raport wiedzy konsumentów na temat produktów finansowych, w tym tzw. chwilówek. Z opublikowanego raportu wynika, że **wiedza konsumentów rynku pożyczkowego dotycząca produktów finansowych jest niedostateczna**. Badani konsumenci, którzy w ostatnich 3 latach przynajmniej raz się zapożyczyli, w 44% nie wiedzą, jaka jest różnica między pożyczką a kredytem. Nie najlepiej też radzą sobie z rozumieniem treści i warunków umów.

W maju bieżącego roku rząd przyjął projekt założeń do noweli ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz prawa bankowego. **Nowe przepisy mają m.in. ukrócić lichwiarskie odsetki pobierane przez firmy pożyczkowe**. Centrum Informacyjne Rządu podało, że najważniejszym celem projektu jest większa ochrona klientów instytucji finansowych.

 2014r. maj

 2014r. sierpień

Polacy spłacają pożyczki krótkoterminowe. Z danych Związku Firmy Pożyczkowych z grudnia 2013r. wynika, że wskaźnik niespłaconych pożyczek w firmach pożyczkowych to ok. 11-13%. Dla porównania odsetek ten w bankach wynosi dziś nieco ponad 14%, a jeszcze w 2013r. wynosił ok. 17%. Wysokość roczna pożyczek udzielanych przez sektor firm nie będących bankami wynosi około 3-3,5 mld zł co stanowi ok. 2% wartości rynku kredytów konsumpcyjnych.

Źródła: <http://www.federacja-konsumentow.org.pl/n,58,1073,25,1,konsument-na-rynku-uslug-pozyczkowych.html>

<http://prawo.money.pl/aktualnosci/wiadomosci/arttykul/rzad;ukroci;lichwiarskie;odsetki;od;chwilowek;projekt;przyjety,25,0,1530393.html>

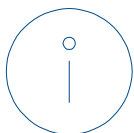
<http://www.biznes.newseria.pl/news/splacalnosc,p1642457481>

tytułem wstępu

02 Informacje o badaniu

cel badania	Poznanie postaw Polaków względem finansów osobistych m.in. planowania i kontrolowania budżetu domowego, oszczędzania, inwestowania oraz korzystania z szybkich kredytów gotówkowych.
próba	Reprezentatywna ogólnopolska próba mieszkańców Polski w wieku 15 i więcej lat. n=1000
metodologia	CAPI (Computer Assisted Personal Interviewing)
czas	15 minut
termin	wrzesień 2014
wykonawca	PBS Sp. z o.o.

OmniPBS to cykliczne, przeprowadzane co 2 tygodnie, badanie ilościowe charakteryzujące się statym harmonogramem oraz stabilnością wyników w czasie. Realizowane jest na ogólnopolskiej próbie n=1000, reprezentatywnej dla mieszkańców Polski w wieku 15 lat i więcej. W badaniu stosuje się technikę wywiadów osobistych („face to face”) wspomaganych komputerowo (CAPI).

Próba losowana jest z operatu GUS. Zapewnia reprezentatywność, duże rozproszenie i pełną losowość w badaniu. Zastosowany przez PBS schemat doboru respondentów jest procedurą wielostopniową. Próba kontrolowana jest ze względu na 4 parametry demograficzne: płeć, wiek, wykształcenie, wielkość miejscowości. Rozmowy przeprowadzane są z m. in. posiadaczami rachunku bankowego, karty kredytowej i/lub debetowej oraz osobami korzystającymi z bankowości elektronicznej.

W badaniu zastosowana została bogata tematycznie metryczka, która dotyka wielu dziedzin życia Polaków. Poczynając od podstawowych cech z metryczki (wykształcenie, stan cywilny, sytuacja zawodowa, skład gospodarstwa domowego, grupa społeczna, dochody i sytuacja materialna), aż po dodatkowe zagadnienia z metryczki plus (m. in. produkty finansowe i ubezpieczeniowe oraz sposoby korzystania z nich).

podsumowanie

03 Podsumowanie

Budżet domowy

Większość Polaków rozmawia w domu na tematy finansowe. Pomaga to im w podejmowaniu decyzji oraz planowaniu i kontrolowaniu wydatków. Istnieją dwa powody, dla których tak robimy:

1. żeby przeżyć „od pierwszego do pierwszego”, ponieważ uważamy, że nasze środki finansowe są bardzo ograniczone.
2. żeby zaoszczędzić trochę pieniędzy na zaplanowane wydatki lub ogólnie z myślą o przyszłości.

W ostatnim roku zrobiliśmy mały krok w przód, jednak mamy jeszcze spore braki edukacyjne, które sprawiają, że nie zawsze podejmujemy rozsądne decyzje.

Oszczędzanie

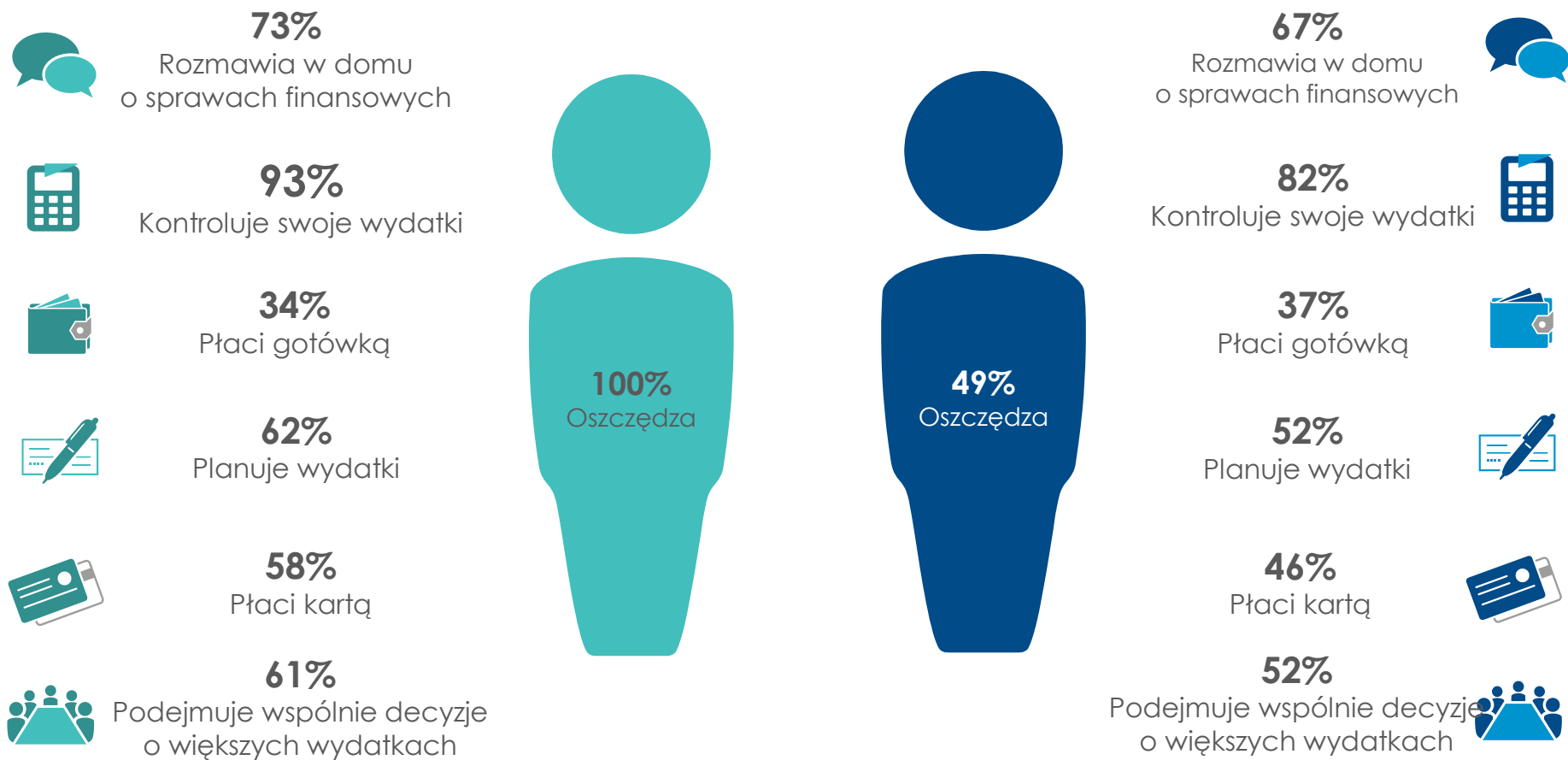
Zdecydowana większość Polaków uważa, że warto oszczędzać z myślą o przyszłości. Jednak już mniej z nas faktycznie odkłada środki finansowe. Dzieje się tak przede wszystkim w przypadku rodzin, w których nie rozmawia się wspólnie o finansach, nie planuje się i nie kontroluje wydatków. Niejednego „stać” na oszczędzanie, jednak przez brak zarządzania finansami uważa, że stan jego portfela nie pozwala mu na to, aby zaoszczędzić trochę pieniędzy każdego miesiąca.

Inwestowanie

Niewielu Polaków inwestuje swoje pieniądze. W sytuacjach, kiedy posiadamy nadwyżki finansowe, coraz częściej odkładamy je w banku, rzadziej trzymając gotówkę w domu. W kwestii zarządzania finansami deklarujemy, że najbardziej ufamy sobie oraz swoim najbliższym, jednak kiedy przychodzi nam podjąć decyzję o pozyskaniu nowego produktu finansowego najchętniej sięgamy po to, co oferuje nam nasz bank.

Oszczędzający Polak vs. Statystyczny Polak

Próba: badani, którzy oszczędzają, n=517.

segmentacja

04 Słów kilka o segmentacji

Celem segmentacji jest podzielenie Polaków na grupy, które różnią się między sobą pewnymi cechami, takimi jak na przykład: styl życia, osobowość, zachowania konsumenckie (podatność na promocje, lojalność) czy też status materialny.

Techniką wykorzystywaną do podziału populacji na różne grupy jest najczęściej analiza klas latentnych (LCA). Znajduje ona zastosowanie w wielu branżach – tam, gdzie jest potrzeba uchwycenia różnic między badanymi jednostkami. Wybór optymalnej liczby segmentów jest za każdym razem potwierdzany za pomocą odpowiednich kryteriów i statystyk.

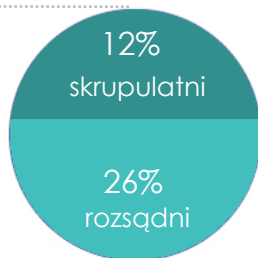
Obszary wykorzystane w omawianej segmentacji:

- **podejście do oszczędzania,**
- **cele oszczędzania,**
- **podejście do inwestowania,**
- **sytuacja materialna,**
- **decyzje zakupowe.**

Przeprowadzona analiza pozwoliła wyłonić 6 segmentów.

04 Segmentacja

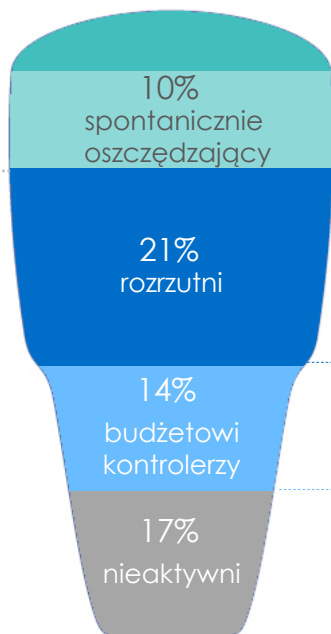
48%
Polaków oszczędza

Skrupulatnie zarządzają swoim budżetem domowym i **regularnie odkładają sporą część swoich dochodów**. Oszczędzają **z myślą o przyszłości lub bez określonego celu**. Posiadane nadwyżki czasem inwestują na rynku finansowym.

Analizują i planują swój budżet. Wiedzą, że warto oszczędzać i szczegółowo definiują cele takiego działania. **Starają się oszczędzać regularnie**. Jeśli pojawiają się trudności w odłożeniu zaplanowanej sumy, to wynikają one głównie z ograniczonych środków. Najchętniej odkładają **na własne przyjemności**.

52%
Polaków nie oszczędza

Nie przywiązują dużej wagi do dokładnego planowania i kontrolowania **budżetu** – liczą się jedynie z większymi wydatkami. Zdarza im się odłożyć pewne sumy pieniędzy, ale **oszczędzają bez konkretnego celu**.

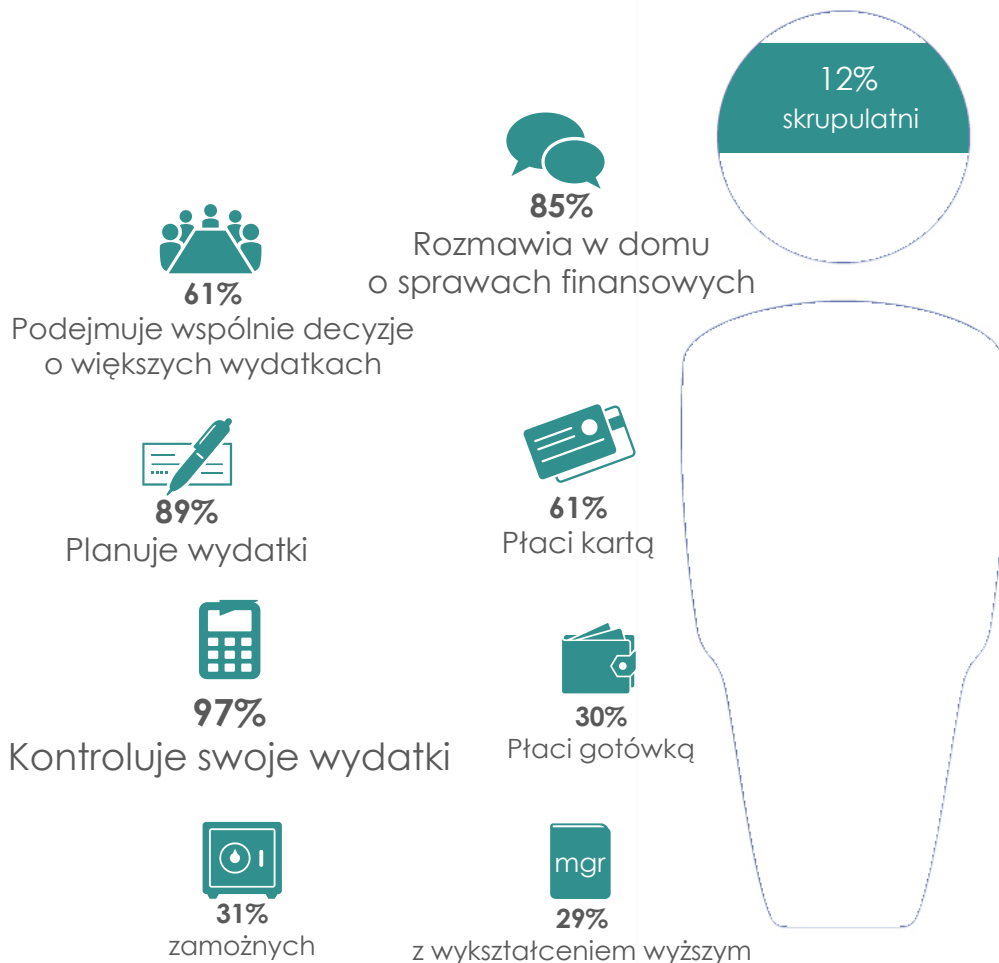
Wszystko **wydają na bieżąco** i bez przemyślenia. Główną **barierą w oszczędzaniu** jest **brak wiedzy** na ten temat i **ograniczone umiejętności** w poruszaniu się na rynku finansowym, rzadko brak środków finansowych.

Dokładnie planują nawet najmniejszy wydatek kontrolując w ten sposób swój **ograniczony budżet** domowy. Główną **barierą w oszczędzaniu** jest **brak środków finansowych**, rzadziej wiedza na temat możliwości oszczędzania.

Członkowie gospodarstw wieloosobowych, którzy **nie uczestniczą w podejmowaniu** kluczowych **decyzji** w domu. Nie zarządzają żadnym budżetem i mają największe trudności w wyrażeniu opinii na temat oszczędzania. Są to najczęściej osoby młode (uczniowie i studenci).

04 Segmentacja

skrupulatni

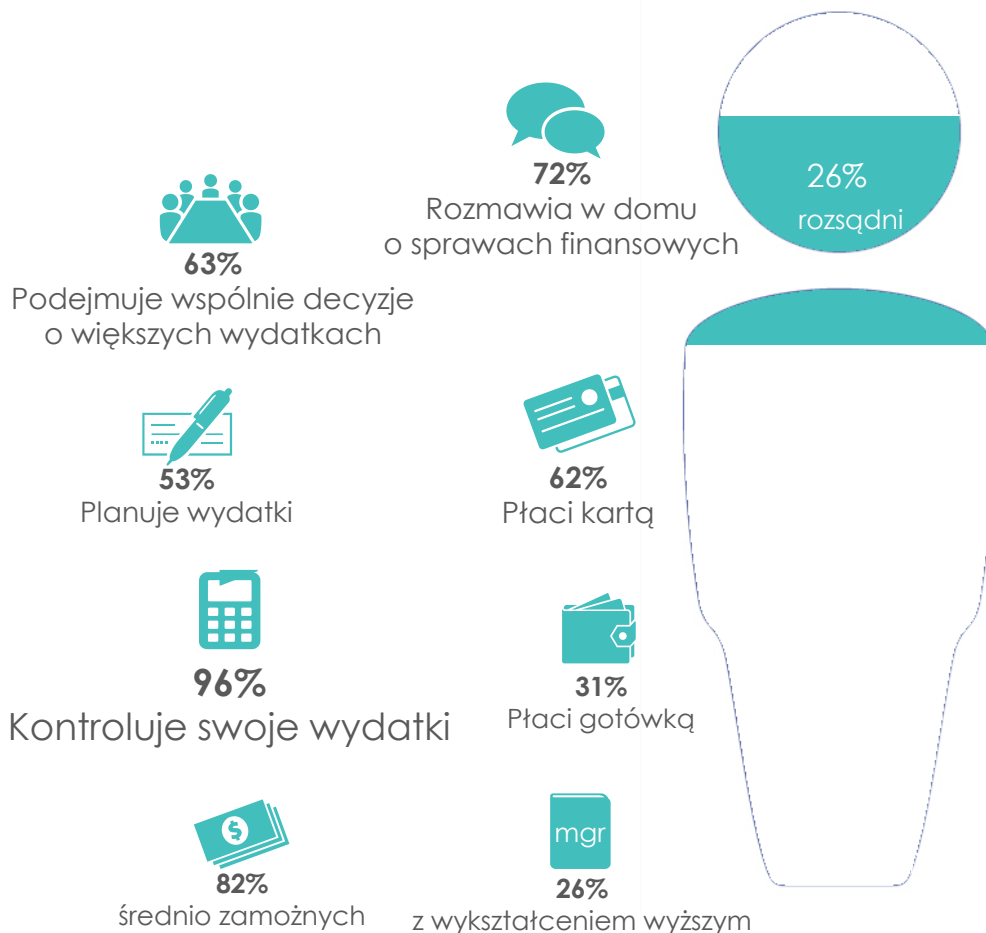
Najzamożniejsza grupa Polaków. W domu rozmawiają o sprawach finansowych i wspólnie podejmują decyzje o większych wydatkach. Planują swoje wydatki na przyszłość i skrupulatnie każdego miesiąca je kontrolują. Taka postawa sprawia, że co miesiąc mogą zaoszczędzić konkretną kwotę pieniędzy.

Poziom ich edukacji wyniesionej ze szkoły i tej zdobytej w domu jest wysoki. Dzięki temu swobodnie poruszają się po rynku finansowym i posiadają wiele produktów finansowych. Kiedy płacą, najchętniej posługują się kartą do konta bankowego, ale zdarzają się również sytuacje, kiedy sięgają po gotówkę.

Na co dzień pracują na wyższych stanowiskach, są w związku małżeńskim i mają maksymalnie jedno dziecko.

04 Segmentacja

rozsądni

Swój stan majątkowy określają jako średni. Poświęcają czas na rozmowy z domownikami na temat spraw finansowych. W kwestii większych wydatków decyzje podejmują wspólnie.

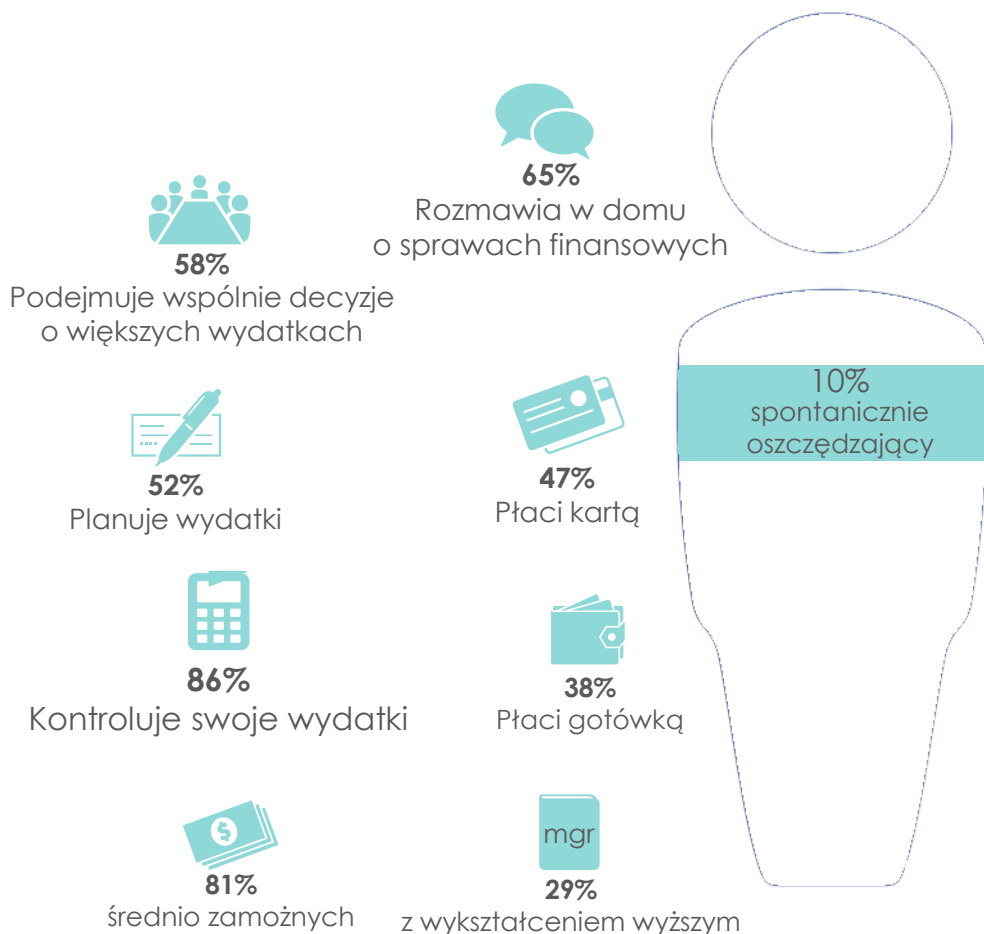
Starają się planować swoje wydatki i każdego miesiąca je kontrolować. W swoich działaniach skupiają się głównie na większych wydatkach. Płatności najczęściej dokonują kartą do konta bankowego.

Oszczędzają w sposób świadomy i starają się to robić każdego miesiąca. Niestety ze względu na ograniczone środki nie zawsze się to udaje.

Na co dzień pracują jako specjaliści lub pracownicy fizyczni. Po pracy często spotykają się ze znajomymi, odwiedzają kina, restauracje i puby.

04 Segmentacja

spontanicznie oszczędzający

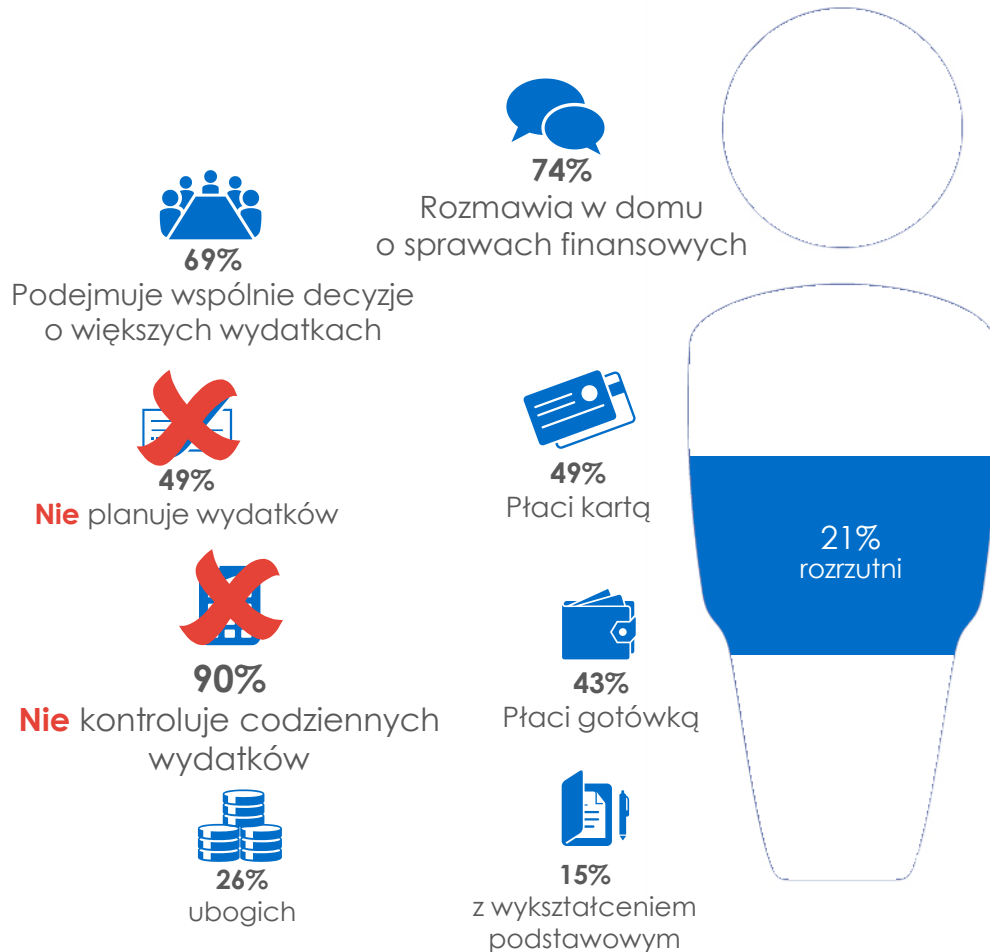
W swoim domu starają się rozmawiać o sprawach finansowych i razem podejmować decyzje o większych wydatkach. Jednak w wielu przypadkach żyją z dnia na dzień i nie myślą o pieniądzu.

Oceniają swoją sytuację materialną jako średnią. Chociaż starają się planować i kontrolować swoje wydatki, to jednak nie oszczędzają regularnie. Nie mają konkretnego celu, dla którego mieliby odkładać co miesiąc pieniądze. Nie oszczędzają świadomie, a raczej przez przypadek.

W tej grupie dużą grupę stanowią zarówno pracownicy umysłowi, jak i fizyczni w średnim wieku. Rodzice przynajmniej jednego dziecka.

04 Segmentacja

rozzutni

Wprawdzie rozmawiają z domownikami o finansach i wspólnie naradzają się w kwestii większych wydatków, jednak nie oszczędzają pieniędzy.

Chociaż mają niemal tyle samo środków finansowych co „rozsądni”, to jednak swoją sytuację materialną oceniają gorzej. Nie kontrolują swoich codziennych wydatków. Nie myślą o przyszłości, dlatego nie planują swoich wydatków na najbliższe miesiące. Żyją dniem codziennym i niemal wszystkie swoje pieniądze wydają na bieżące potrzeby.

Głównym powodem, dla którego nie oszczędzają, jest brak edukacji i znajomości rynku finansowego.

Głównie osoby w wieku 50+. Na swoje utrzymanie zarabiają pracując fizycznie.

04 Segmentacja

budżetowi kontrolerzy

66%

Nie podejmuje wspólnie decyzji o większych wydatkach

80%

Planuje wydatki

99%

Kontroluje swoje wydatki

50%

ubogich

61%

Rozmawia w domu o sprawach finansowych

36%

Płaci kartą

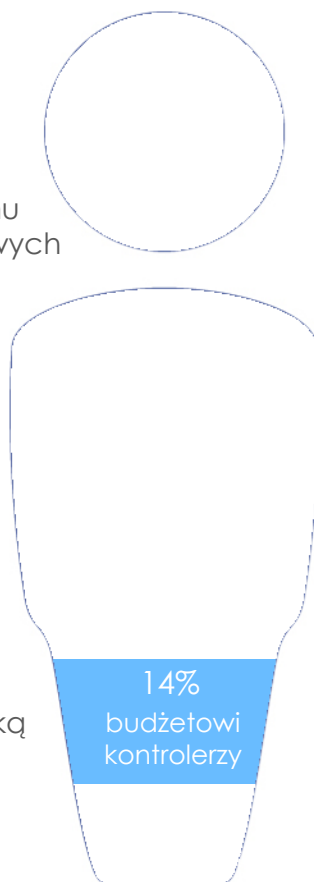
57%

Płaci gotówką

20%

z wykształceniem podstawowym

W domu starają się rozmawiać na temat finansów i wspólnie podejmować decyzje dotyczące większych wydatków.

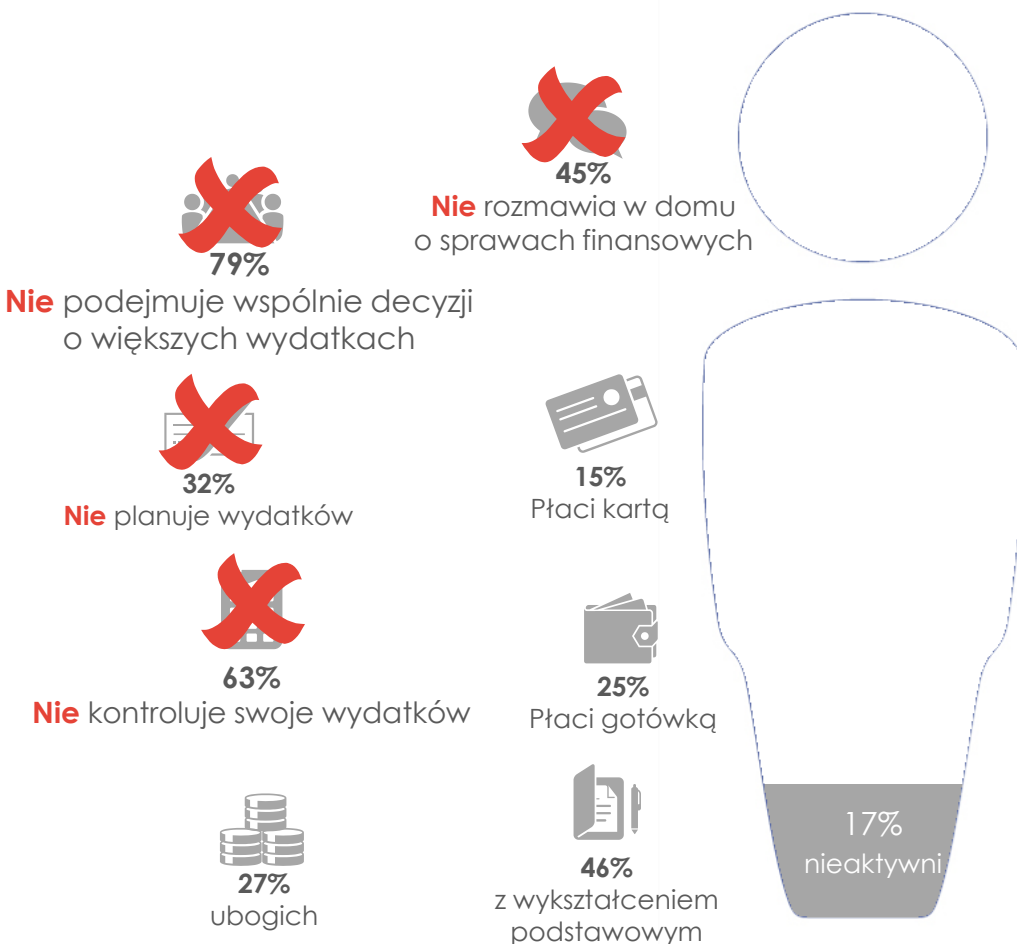
Skrupulatnie planują każdy miesiąc i kontrolują nawet najdrobniejsze wydatki. Główną przyczyną takiego podejścia jest słaba sytuacja materialna. Ograniczone finanse starczą im tylko na przeżycie „od pierwszego do pierwszego”.

Nie posiadają dużej wiedzy finansowej. Swoje pieniądze głównie trzymają w domu i płacą w sklepach gotówką.

Osoby starsze – głównie emeryci. Tworzą jedno lub dwuosobowe gospodarstwa domowe.

04 Segmentacja

nieaktywni

Grupa Polaków najmniej aktywna na rynku finansowym. Osoby, które nie są w gospodarstwach domowych brane pod uwagę przy rozmowach o finansach i nie podejmują decyzji o większych wydatkach.

Nie planują i nie kontrolują wydatków. Często nie mają swoich dochodów, dlatego niewielu z nich wypowiada się na temat posługiwania się gotówką czy kartą do konta bankowego.

Większość z nich to ludzie młodzi, którzy jeszcze się uczą lub studiują, ich wykształcenie i świadomość finansowa są niewielkie.

Głównie osoby w wieku do 24 lat mieszkające w wieloosobowych gospodarstwach domowych.

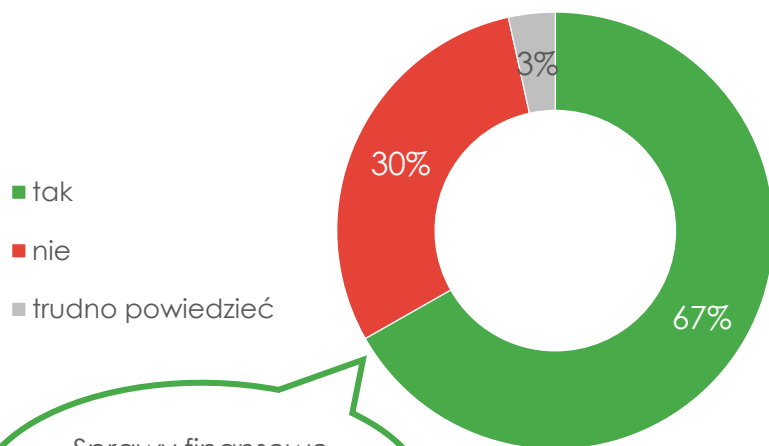
budżet domowy

05 Sprawy finansowe w gospodarstwie domowym

rozmawianie

Proszę powiedzieć, czy w Pana(i) gospodarstwie domowym rozmawiacie Państwo o sprawach finansowych (budżet domowy, oszczędzanie, inwestowanie)?

ogół

Sprawy finansowe w rozmowach porusza 66% kobiet i 68% mężczyzn

Próba: ogół badanych, n=1000.

Najczęściej o finansach przy rodzinnym stole dyskutują osoby między 25 a 39 rokiem życia (74%), najrzadziej zaś najmłodsza grupa wiekowa – od 15 do 24 lat, co zapewne wynika z faktu, że jeszcze nie pracują, wobec tego nie uczestniczą w podejmowaniu decyzji finansowych (57%).

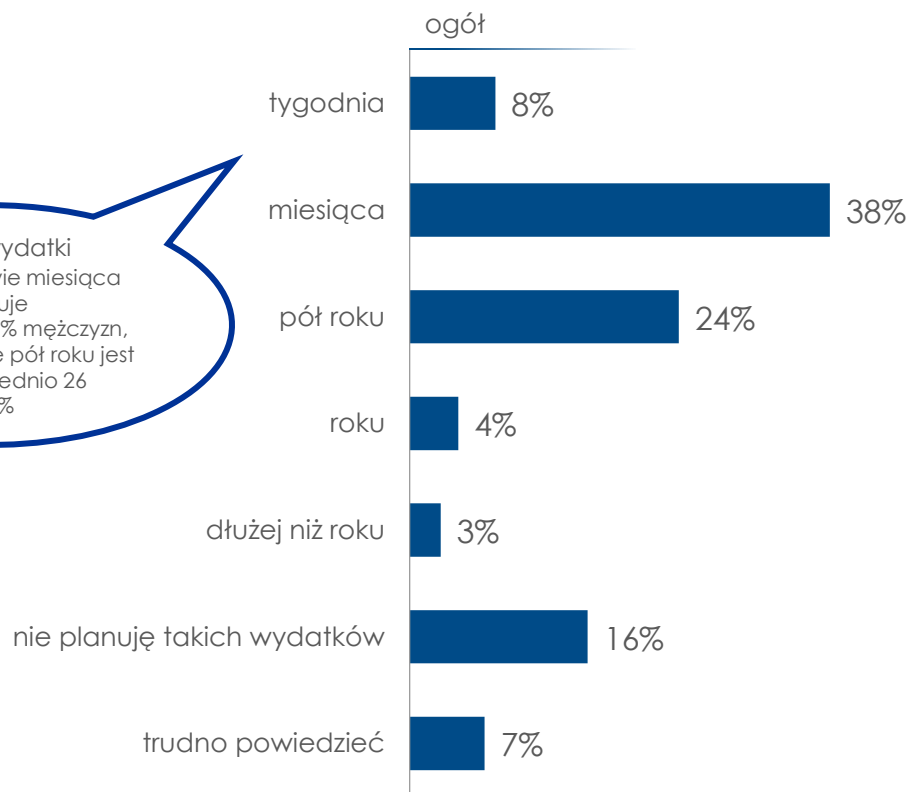
Odsetek osób rozmawiających w domu o finansach rośnie wraz ze wzrostem wykształcenia, choć zaledwie o 1% częściej podobne rozmowy mają miejsce w gospodarstwach osób posiadających wykształcenie średnie (72%).

Takiej prawidłowości nie można zaobserwować w odniesieniu do dochodu na osobę w gospodarstwie domowym. **Najczęściej o finansach dyskutuje się w domach, gdzie dochód na osobę wynosi od 1001 do 1500 zł (71%).**

Wśród grupie Polaków, którzy nie rozmawiają w domu o finansach najwięcej jest gospodarstw jednoosobowych oraz małżeństw w starszym wieku, którzy mają bardzo niski dochód.

05 Planowanie wydatków

Z jakim wyprzedzeniem zwykle planuje Pan(i) swoje większe, ale regularne wydatki, czyli wydatki związane ze świętami, urodzinami, wyjazdami na urlop czy szkolną wyprawką?

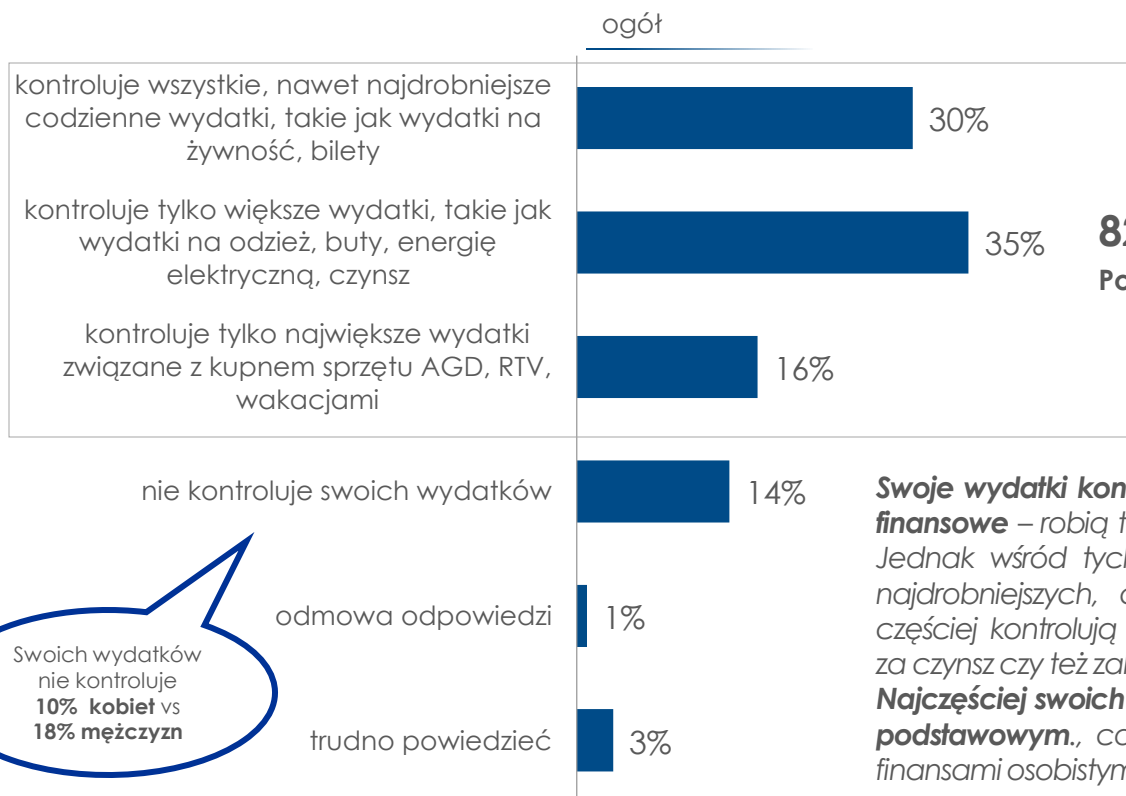
Swoje wydatki w perspektywie miesiąca planuje 37% kobiet i 39% mężczyzn, w perspektywie pół roku jest to odpowiednio 26 i 23%

Swoje większe wydatki najczęściej planujemy z miesięcznym lub półrocznym wyprzedzeniem. Co ciekawe, duże zakupy na 6 miesięcy przed najchętniej planują osoby o najwyższym dochodzie na osobę w gospodarstwie - powyżej 2001 zł (36%). Z kolei miesiąc wcześniej o poważnych wydatkach najczęściej myślą gospodarstwa posiadające dochód na osobę od 1001 do 1500 zł (50%). Duże znaczenie w planowaniu wydatków odgrywa wiek. **Osoby w średnim wieku i starsze podejmują odpowiednie kroki nieco wcześniej niż osoby młode,** które planują na ostatnią chwilę albo nie planują w ogóle. W grupie osób, które planują **na tydzień przed większym wydatkiem znajdują się głównie Polacy, których stać na to, aby od razu wyłożyć odpowiednią sumę pieniędzy.** Wśród osób, które nie planują swoich większych wydatków jest wielu Polaków, którzy nie rozmawiają na temat finansów ze swoimi członkami rodzin.

Próba: ogół badanych, n=1000

05 Kontrola wydatków

Proszę powiedzieć, które z poniższych stwierdzeń opisujących zwyczaje związane z kontrolowaniem wydatków, najlepiej Pana(ią) opisuje.

82%
Polaków kontroluje wydatki

37 % kobiet twierdzi, że kontroluje nawet najdrobniejsze wydatki, robi to tylko **23%** mężczyzn

Swoje wydatki kontrolują nie tylko osoby mające niewielkie środki finansowe – robią to również Polacy posiadający więcej pieniędzy. Jednak wśród tych pierwszych jest to kontrola przede wszystkim najdrobniejszych, codziennych wydatków. Natomiast ci drudzy częściej kontrolują większe wydatki, czyli np. comiesięczne opłaty za czynsz czy też zakup odzieży. **Najczęściej swoich wydatków nie kontrolują osoby o wykształceniu podstawowym.**, co wynika z braku wiedzy na temat zarządzania finansami osobistymi.

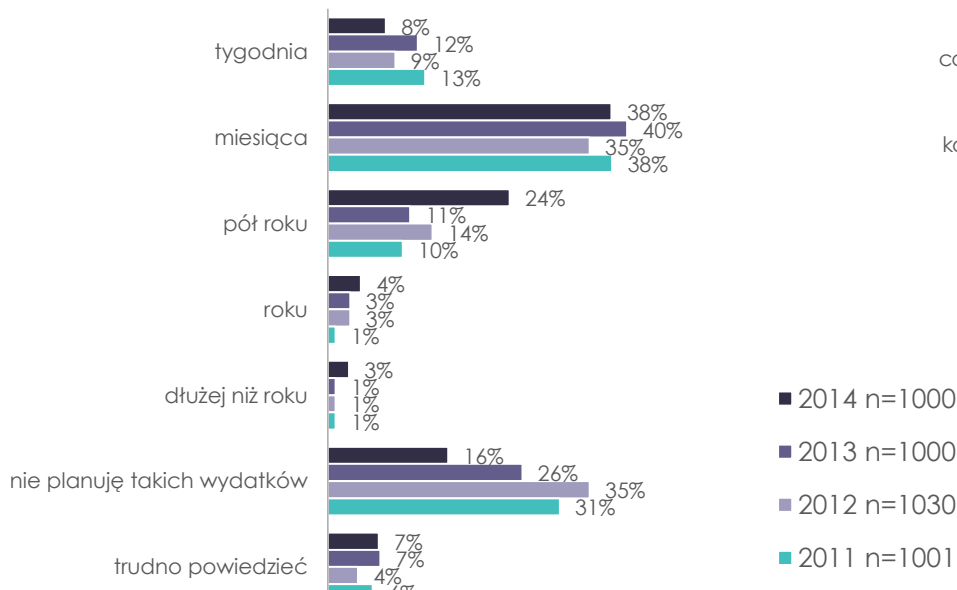
Swoich wydatków nie kontroluje **10% kobiet vs 18% mężczyzn**

Próba: ogół badanych, n=1000.

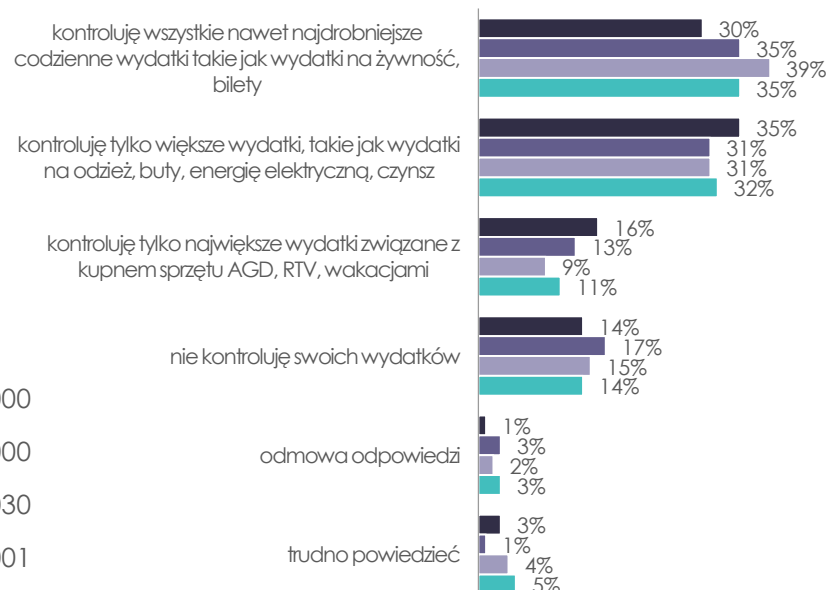
05 Planowanie, kontrola wydatków

porównanie lat 2008-2014

Z jakim wyprzedzeniem zwykle planuje Pan(i) swoje większe, ale regularne wydatki, czyli wydatki związane ze świątami, urodzinami, wyjazdami na urlop czy szkolną wyprawką?

Proszę powiedzieć, które z poniższych stwierdzeń opisujących zwyczaje związane z kontrolowaniem wydatków najlepiej Pana(ią) opisuje.

W porównaniu z poprzednimi latami zmalał procent Polaków, którzy nie planują swoich większych, regularnych wydatków. Co więcej, częściej o niektórych wydatkach zaczynamy myśleć z półrocznym wyprzedzeniem. Jednak wciąż blisko połowa z nas przygotowuje się do tych wydarzeń nie wcześniej niż na miesiąc przed.

Więcej Polaków kontroluje swoje wydatki. Rzadziej niż przed laty zwracamy uwagę na najdrobniejsze, codzienne wydatki, a częściej na większe i największe zakupy.

Próba: ogół badanych, n=1000.

Próba: ogół badanych, n=1000.

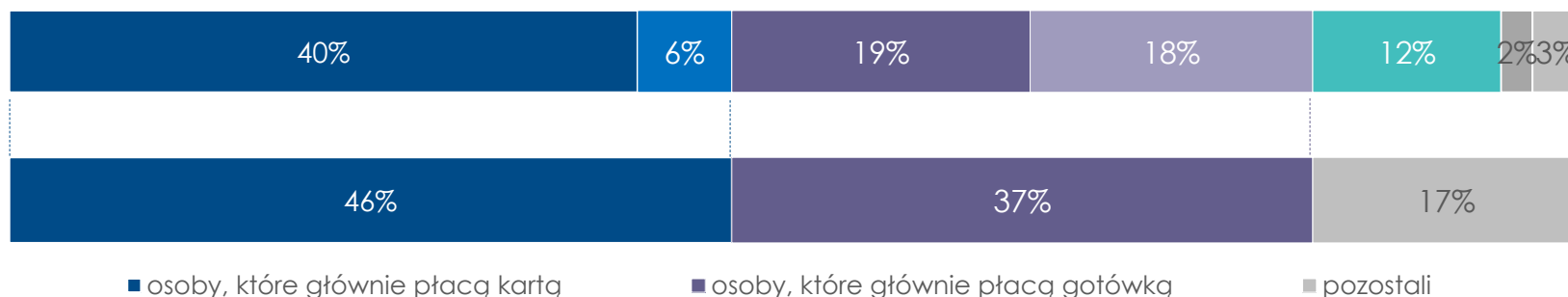
05 Korzystanie z dochodów

wyróżnienie osób płacących gotówką i kartą

Które ze stwierdzeń najlepiej opisuje Pana(i) sposób korzystania z dochodów?

ogół

- otrzymuję moje dochody na konto i głównie płacę korzystając z karty do konta
- otrzymuję moje dochody w gotówce, którą następnie wpłacam do banku i głównie płacę korzystając z karty do konta
- otrzymuję moje dochody na konto i wypłacam je w całości aby na co dzień płacić gotówką
- otrzymuję moje dochody w gotówce, którą trzymam w domu i wydaję na bieżące potrzeby
- nie mam żadnych dochodów
- inne sposoby
- trudno powiedzieć

Polacy, którzy najchętniej płacą gotówką to przede wszystkim osoby starsze. Do kart nie mogą przekonać się osoby posiadające wykształcenie podstawowe lub zawodowe, które nie mają wiedzy na temat finansów oraz nie korzystają z Internetu. Płacenie kartą wciąż wydaje się im zbyt trudne.

Osoby korzystające z kart to głównie Polacy z wyższym wykształceniem, którzy są obeznani z nowymi technologiami. Wiedzą, w jaki sposób korzystać z karty do konta bankowego i chętnie z tej możliwości korzystają.

Próba: ogół badanych, n=1000.

05 Korzystanie z dochodów

porównanie roku 2014 i 2013

Które ze stwierdzeń najlepiej opisuje Pana(i) sposób korzystania z dochodów?

ogół

- otrzymuję moje dochody na konto i głównie płacę korzystając z karty do konta
- otrzymuję moje dochody w gotówce, którą następnie wpłacam do banku i głównie płacę korzystając z karty do konta
- otrzymuję moje dochody na konto i wypłacam je w całości aby na co dzień płacić gotówką
- otrzymuję moje dochody w gotówce, którą trzymam w domu i wydaję na bieżące potrzeby
- nie mam żadnych dochodów
- inne sposoby
- trudno powiedzieć

2014r. n=1000

2013r. n=1000

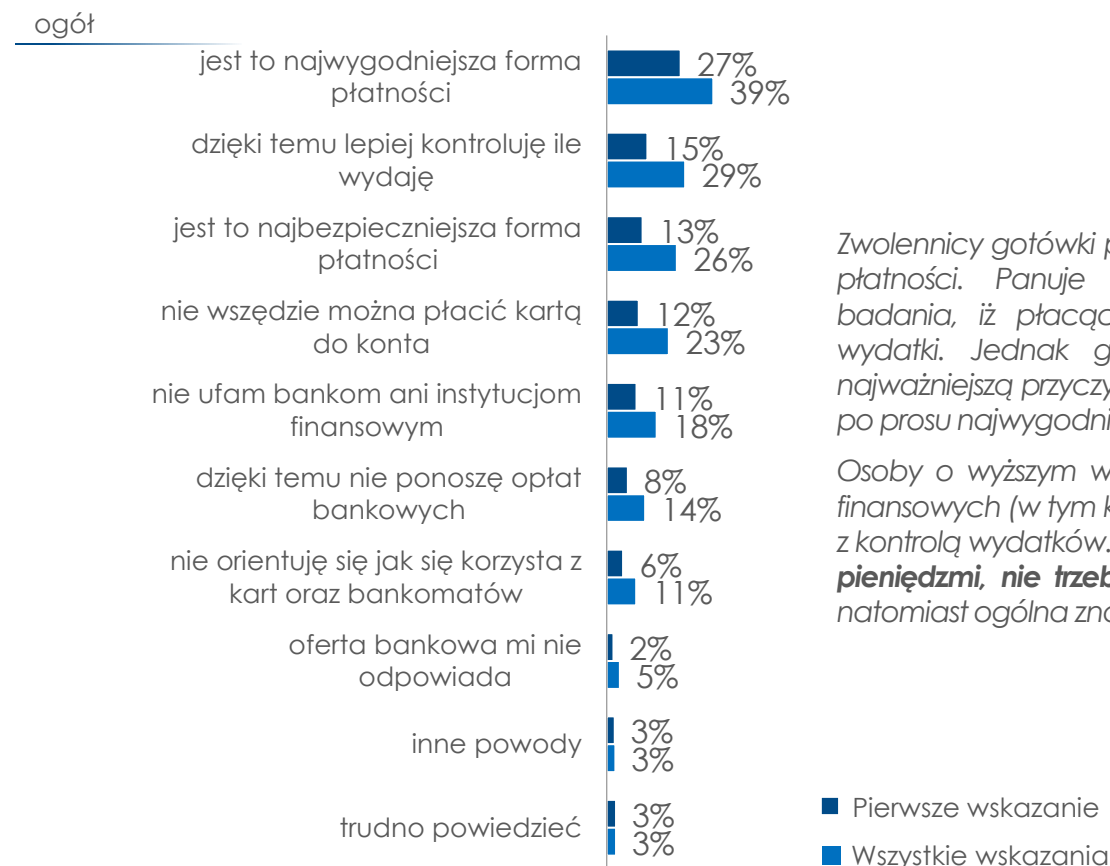
Wyraźnie widać różnicę między liczbą osób, które w 2013 roku płaciły głównie korzystając z karty do konta bankowego, a liczbą osób, które robią to obecnie. Część Polaków (15%) porzuciła dawne przyzwyczajenia i przekonała się do płacenia kartą.

Próba: ogół badanych

05 Powody płacenia gotówką

Dlaczego głównie korzysta Pan(i) z gotówki przy opłacaniu swoich bieżących potrzeb?

Możliwość zaznaczenia więcej niż jednej odpowiedzi.

Zwolennicy gotówki podkreślają, że jest to najwygodniejsza forma płatności. Panuje powszechna opinia, która potwierdza badania, iż płacąc gotówką łatwiej jest kontrolować swoje wydatki. Jednak głębsza analiza pokazuje, że nie to jest najważniejszą przyczyną płacenia gotówką. Dla wielu z nas, jest to po prostu najwygodniejsze.

Osoby o wyższym wykształceniu korzystające z wielu produktów finansowych (w tym karty do konta bankowego) lepiej radzą sobie z kontrolą wydatków. Pokazuje to, iż **aby mieć kontrolę nad swoimi pieniędzmi, nie trzeba posługiwać się gotówką**. Niezbędna jest natomiast ogólna znajomość rynku finansowego i jego produktów.

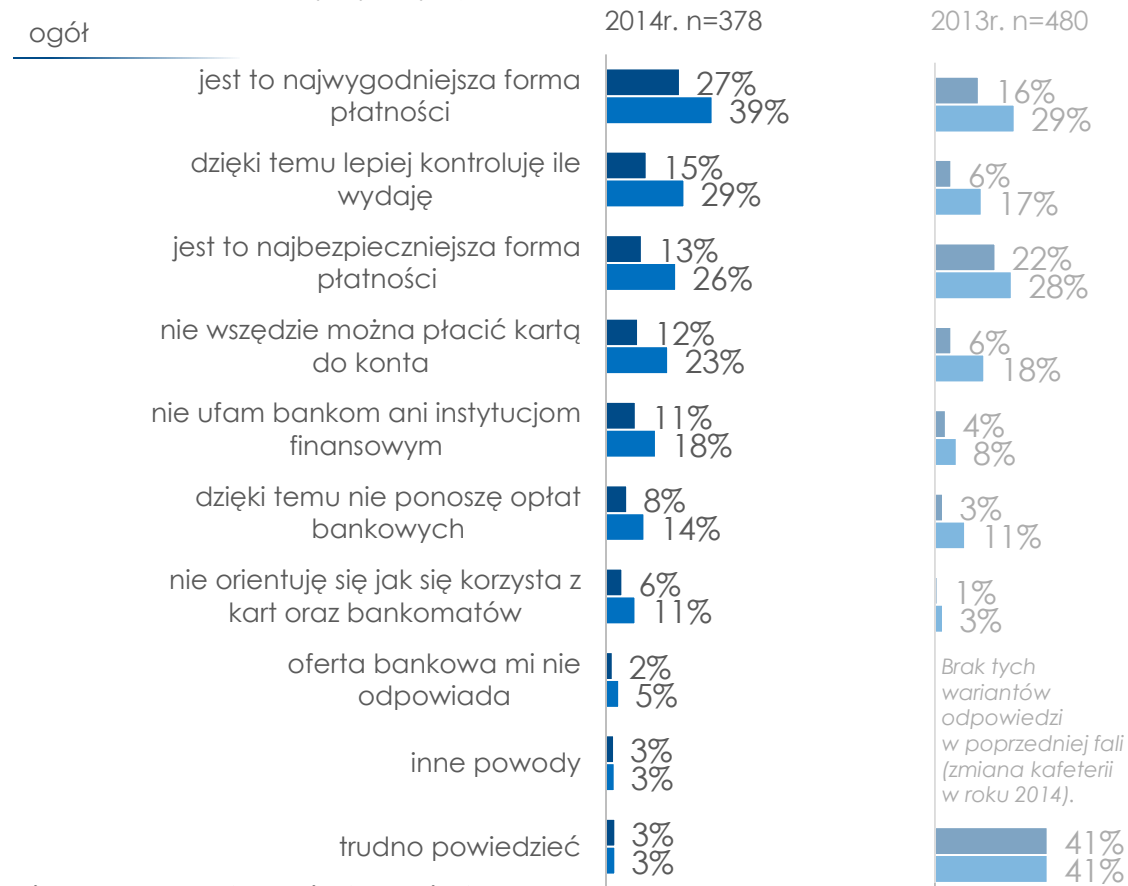
Próba: osoby korzystające głównie z gotówki, n=378.

05 Powody płacenia gotówką

porównanie roku 2014 i 2013

Dlaczego głównie korzysta Pan(i) z gotówki przy opłacaniu swoich bieżących potrzeb?

Możliwość zaznaczenia więcej niż jednej odpowiedzi.

Zwolennicy płacenia gotówką, podobnie jak przed rokiem, podkreślają, że jest to najwygodniejsza forma płatności.

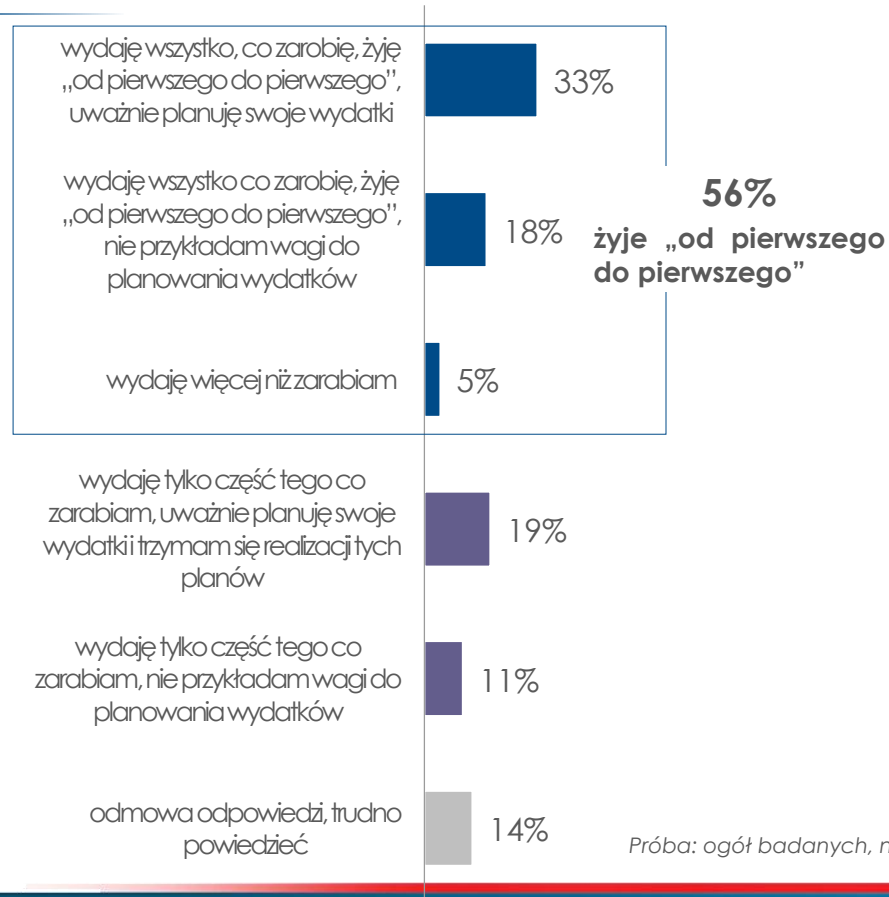
Warto zauważyć, że w porównaniu z rokiem 2013 obecnie badani częściej przyznawali, że nie ufają bankom oraz nie potrafią korzystać z kart i bankomatów. Wyraźnie widać, że **często korzystanie z gotówki wynika z braku wiedzy na temat rynku finansowego i znajomości jego produktów.**

Próba: osoby korzystające głównie z gotówki.

05 Wydawanie i zarządzanie pieniędzmi

Proszę powiedzieć, które z poniższych zdań najlepiej opisuje Pana/Pani podejście do wydawania i zarządzania pieniędzmi:

ogół

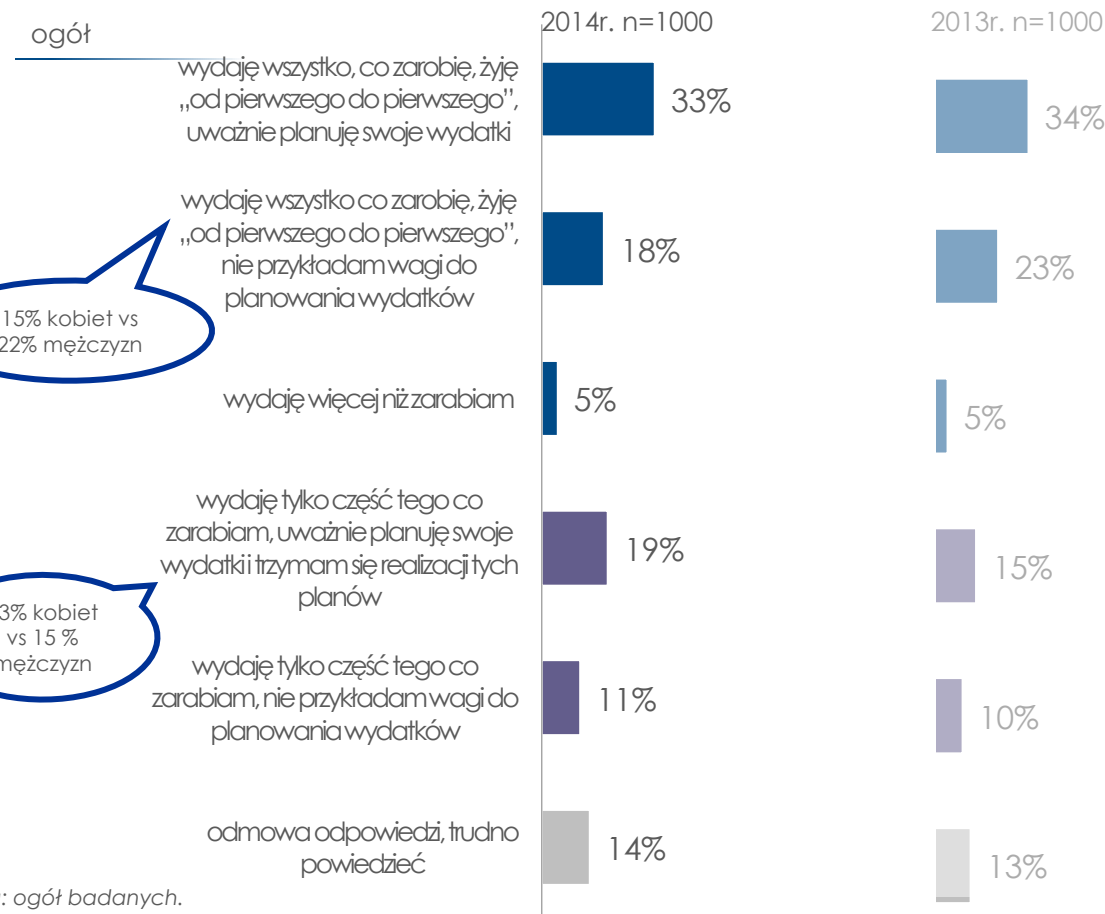
*Ponad połowa Polaków (56%) przyznaje, że żyje im się ciężko – „od pierwszego do pierwszego”, a czasami wydaje nawet więcej niż zarabiają. Głębsza analiza pokazuje, że w niektórych przypadkach stan majątkowy tych osób nie różni się znacząco od (pozornie) bardziej majątnych badanych. Opinia o trudnej sytuacji materialnej rodziny może wynikać z faktu **złego zarządzania posiadanymi środkami**. Powodem takiej sytuacji może być niższe wykształcenie, a co często za tym idzie - słabsza orientacja w rynku finansowym.*

Próba: ogół badanych, n=1000.

05 Wydawanie i zarządzanie pieniędzmi

porównanie roku 2014 i 2013

Proszę powiedzieć, które z poniższych zdań najlepiej opisuje Pana/Pani podejście do wydawania i zarządzania pieniędzmi:

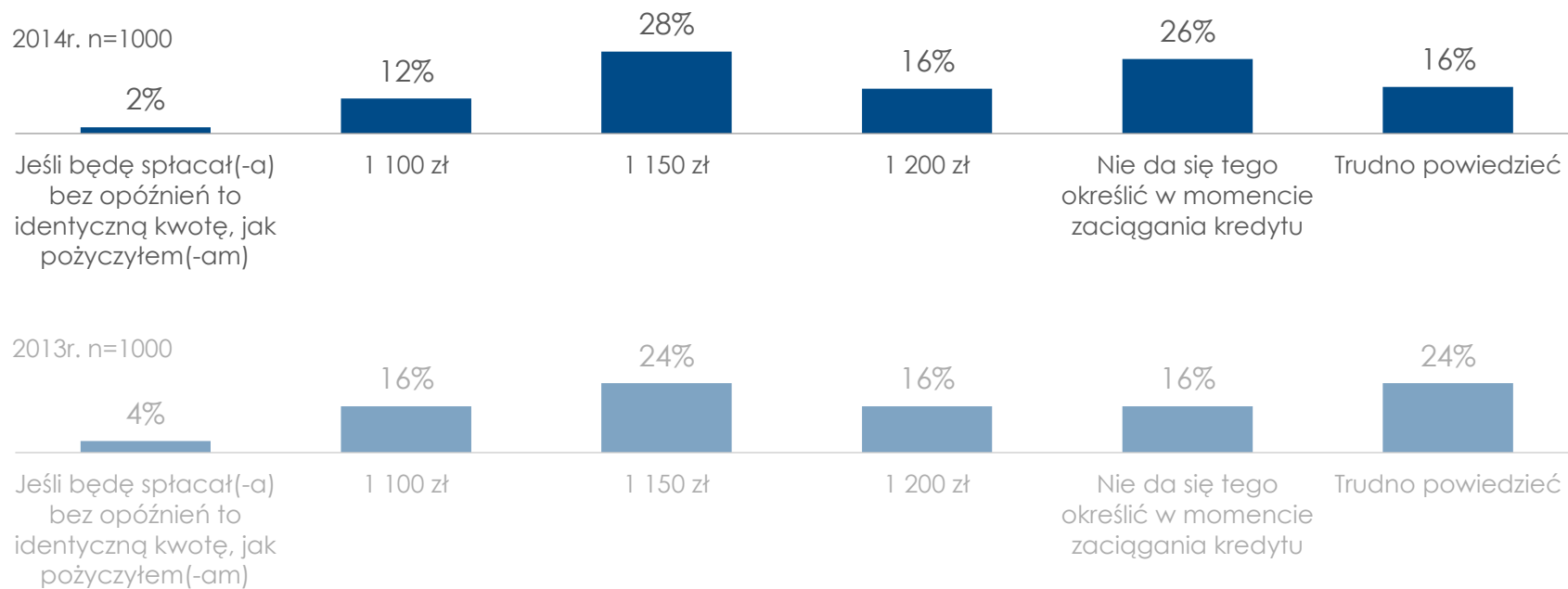
Porównując wyniki badań z dwóch lat widać, że liczba osób w Polsce, które uznaje swoją sytuację za niełatwą zmalała (choć wciąż jest to ponad 50% Polaków). Może to być wynikiem wzrostu dochodów, ale nie bez znaczenia pozostaje fakt, że **więcej niż w poprzednich latach Polaków planuje swoje wydatki**. Pozwala to lepiej je rozdysponować i wydawać tyle, ile to konieczne.

05 Znajomość mechanizmów produktów bankowych

porównanie roku 2014 i 2013

Proszę sobie wyobrazić, że zaciąga Pan(i) kredyt gotówkowy na 18 miesięcy w wysokości 1 000 zł oprocentowany na 10% w skali roku. Jaką kwotę będzie musiał Pan(i) spłacić?

ogół

Procent osób, które udzieliły poprawnej odpowiedzi nieco wzrósł w porównaniu rokiem 2013*. Jest więcej osób, które zdecydowały się odpowiedzieć na to pytanie. Spośród tych osób najwięcej odpowiedziało, że nie da się tego określić w momencie zaciągania kredytu.

Próba: ogół badanych.

*Jest to jednak różnica w granicach błędu statystycznego.

oszczędzanie

06 Podejście do oszczędzania

Proszę powiedzieć, które stwierdzenie lepiej opisuje Pana(i) podejście do oszczędzania.
ogół

- warto oszczędzać, by zabezpieczyć swoją przyszłość
- uważam, że oszczędzanie nie ma sensu, lepiej wydawać pieniądze na bieżące potrzeby
- trudno powiedzieć

Polacy w zdecydowanej większości uważają, że warto oszczędzać, by zabezpieczyć swoją przyszłość.

*Do największych **zwolenników oszczędzania** należą osoby wykształcone, znające rynek finansowy i korzystające z jego produktów. W swoich domach rozmawiają o sprawach dotyczących finansów rodzinnych. Planują swoje wydatki na przyszłość i na bieżąco je kontrolują. Ich sytuacja materialna jest dobra lub bardzo dobra.*

***Polacy, których zdaniem oszczędzanie nie ma sensu**, to osoby o wykształceniu podstawowym, które nie korzystają ze zbyt wielu produktów finansowych. Nie rozmawiają z domownikami o sprawach finansowych. W niewielu przypadkach planują swoje wydatki i nie przykładają dużej wagi do ich bieżącego kontrolowania. Ich sytuacja materialna jest nie najlepsza.*

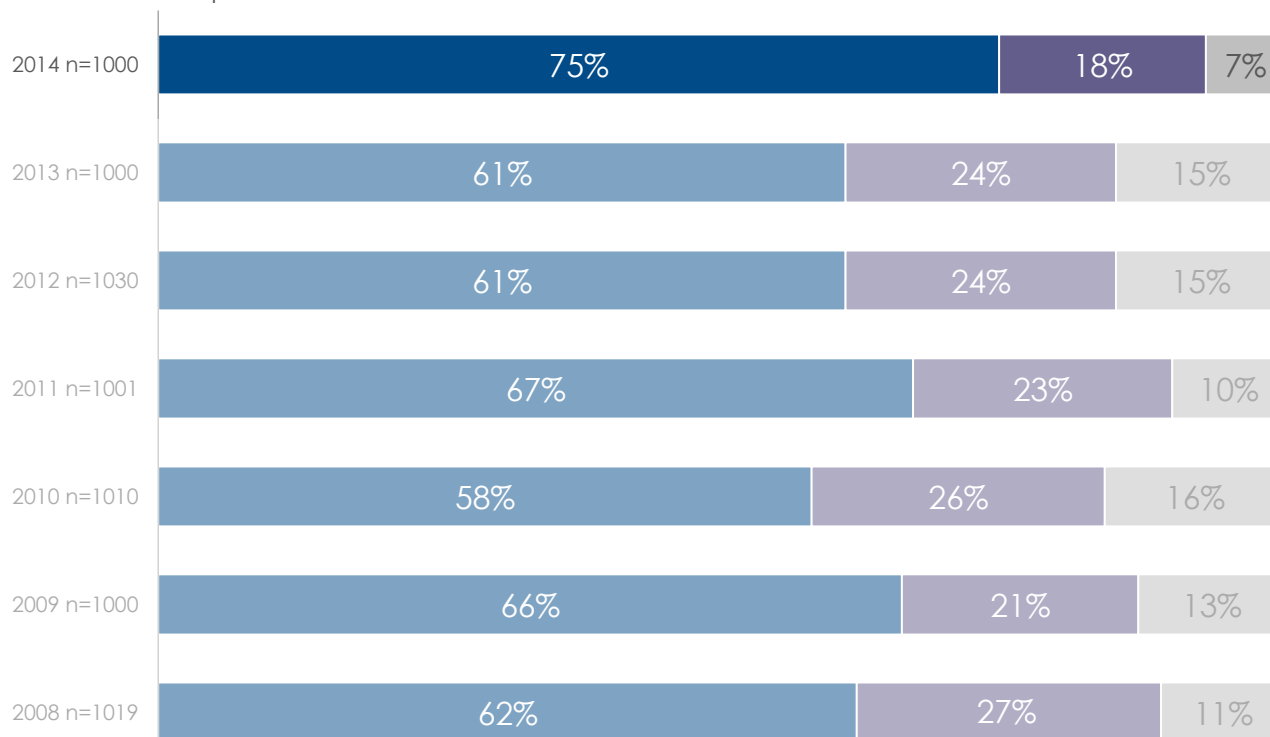
Próba: ogół badanych, n=1000.

06 Podejście do oszczędzania

porównanie lat 2008-2014

Proszę powiedzieć, które stwierdzenie lepiej opisuje Pana(i) podejście do oszczędzania.
ogół

- warto oszczędzać, by zabezpieczyć swoją przyszłość
- uważam, że oszczędzanie nie ma sensu, lepiej wydawać pieniądze na bieżące potrzeby
- trudno powiedzieć

Próba: ogół badanych.

16% kobiet
vs 22 %
mężczyzn

W porównaniu z poprzednimi latami **obecnie jest więcej Polaków, którzy są zdania, iż warto oszczędzać, aby zabezpieczyć swoją przyszłość.** Zmalał procent osób, którym trudno wypowiedzieć się w tym temacie, dlatego też liczba osób, która uważa, że nie należy oszczędzać nie jest dużo mniejsza od tej z zeszłych lat.

06 Oszczędzanie

Jak Pan(i) określi(a)by sposób gospodarowania swoimi pieniędzmi?

ogół

- poza bieżącymi wydatkami w każdym miesiącu odkładam pewną sumę pieniędzy
- z reguły wydaję na bieżące potrzeby, ale od czasu do czasu udaje mi się coś zaoszczędzić
- wszystko przeznaczam na bieżące potrzeby
- odmowa

Blisko połowa Polaków oszczędza, jednak większość robi to nieregularnie. Niestety prawie tyle samo osób nadal nie odkłada pieniędzy.

Oszczędzający to przede wszystkim ludzie w wieku 25-39 lat - wykształceni, często planujący swoje wydatki i kontrolujący je na bieżąco, korzystający z wielu produktów finansowych, częściej płacący kartą niż gotówką. Osoby o średniej lub dobrej sytuacji finansowej.

Nieoszczędzający to głównie młodzi Polacy w wieku 15-24 lata. Zdarza im się planować wydatki i kontrolować je na bieżąco – jednak nie robią tego tak często jak oszczędzający. Osoby o średniej lub słabej sytuacji finansowej.

Próba: ogół badanych, n=1000.

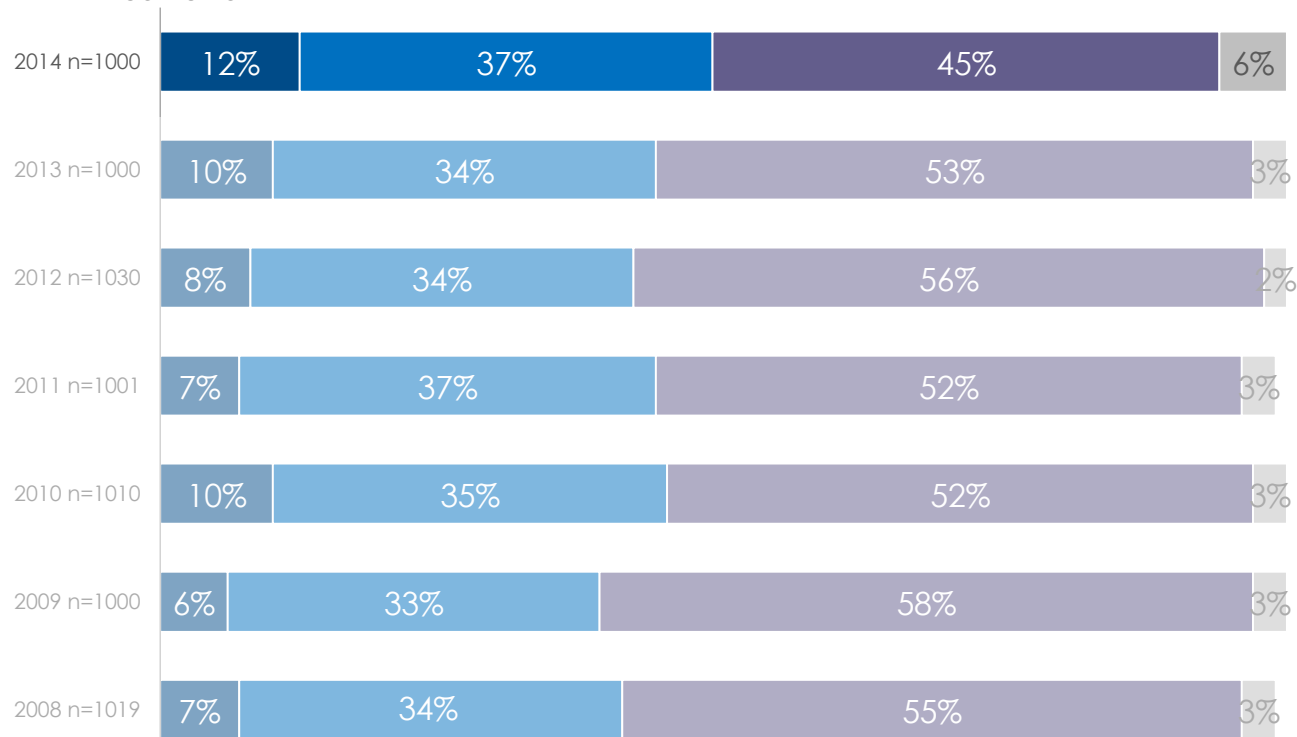
06 Oszczędzanie

porównanie lat 2008-2014

Jak Pan(i) określi(a)by sposób gospodarowania swoimi pieniędzmi?

ogół

- poza bieżącymi wydatkami w każdym miesiącu odkładam pewną sumę pieniędzy
- z reguły wydaję na bieżące potrzeby, ale od czasu do czasu udaje mi się coś zaoszczędzić
- wszystko przeznaczam na bieżące potrzeby
- odmowa

Z roku na rok przybywa Polaków, którzy oszczędzają. Obecnie jest to najlepszy wynik od 2008 roku. Wśród osób oszczędzających wzrósł procent zarówno osób oszczędzających nieregularnie, jak i regularnie.

Próba: ogół badanych.

06 Podejście do oszczędzania i oszczędzanie

zestawienie

Proszę powiedzieć, które stwierdzenie lepiej opisuje Pana(i) podejście do oszczędzania.

- warto oszczędzać, by zabezpieczyć swoją przyszłość
- uważam, że oszczędzanie nie ma sensu, lepiej wydawać pieniądze na bieżące potrzeby
- trudno powiedzieć

Jak Pan(i) określi(a)by sposób gospodarowania swoimi pieniędzmi?

- poza bieżącymi wydatkami w każdym miesiącu odkładam pewną sumę pieniędzy
- z reguły wydaję na bieżące potrzeby, ale od czasu do czasu udaje mi się coś zaoszczędzić
- wszystko przeznaczam na bieżące potrzeby
- odmowa

- Warto oszczędzać i oszczędza
- Warto oszczędzać ale nie oszczędza
- Niewarto oszczędzać ale oszczędza
- Niewarto oszczędzać i nie oszczędza
- Pozostali

Aż 31% Polaków uważa, że warto oszczędzać, jednak tego nie robi. W grupie tej znajdują się osoby w średnim lub starszym wieku, które starają się kontrolować swoje wydatki, jednak niezbyt często planują z myślą o przyszłości. Poziom ich wykształcenia jest niski, a wiedza o produktach finansowych niewielka. Uważają jednak, że ich dochody są zbyt małe aby mieli z czego oszczędzać.

Próba: ogół badanych, n=1000.

06 Kwoty oszczędności

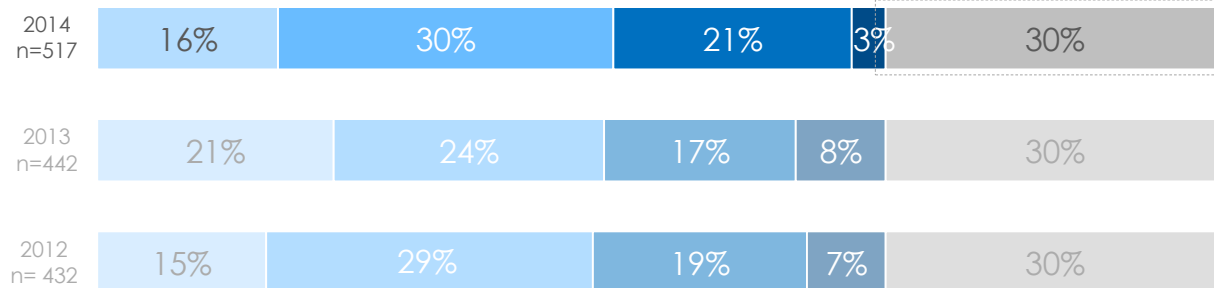
Oszczędności w ostatnim miesiącu

Ile średnio pieniędzy oszczędza Pan(i) w ciągu miesiąca?

- do 100 PLN
- 101 – 250 PLN
- 251 - 500 PLN
- powyżej 500 PLN
- odmowa odpowiedzi, trudno powiedzieć

A jaką sumę pieniędzy zaoszczędził(a) Pan(i) w ciągu ostatniego miesiąca?

- do 100 PLN
- 101-250 PLN
- 251-500 PLN
- powyżej 500 PLN
- w ciągu ostatniego miesiąca nie zaoszczędziłem
- odmowa odpowiedzi, trudno powiedzieć

51 % kobiet miesięcznie odkłada sumę nie przekraczającą 250 zł vs 39% mężczyzn

Wśród oszczędzających Polaków prawie połowa średnio miesięcznie oszczędza nie więcej niż 250 zł. Co piątemu z nas udaje się zaoszczędzić średnio miesięcznie od 251 do 500 zł. Na przestrzeni lat nie widać wielkich wahań w poziomie średnich comiesięcznych oszczędności. W ostatnim roku przybyło nieco osób, które oszczędzają w przedziale 251-500 zł miesięcznie. Zmalała natomiast liczba Polaków, którzy średnio miesięcznie odkładają ponad 500zł.

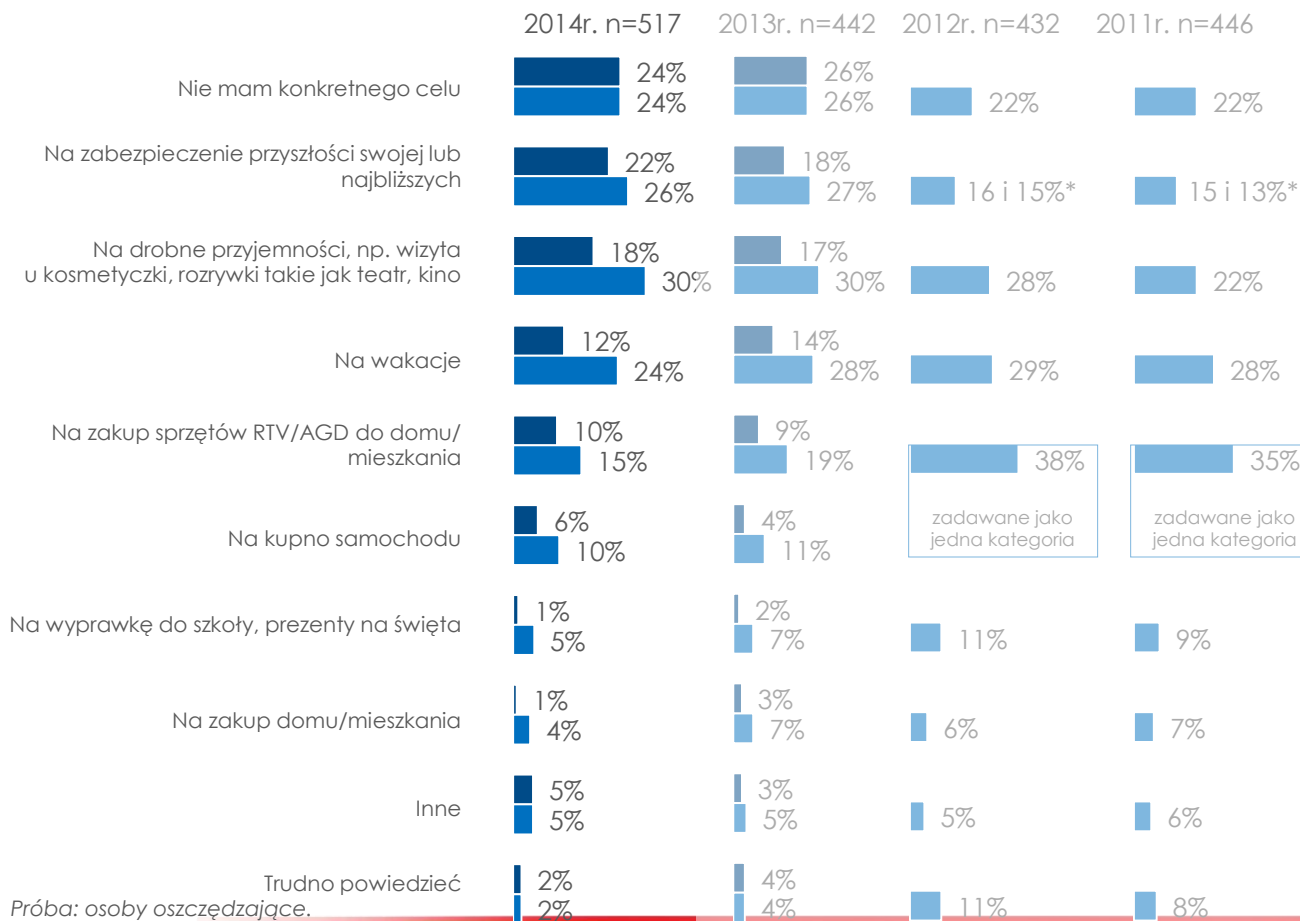
Próba: osoby oszczędzające.

06 Powody oszczędzania pieniędzy

porównanie lat 2011-2014, wszystkie wskazania

Dlaczego Pan(i) oszczędza pieniądze?

Możliwość zaznaczenia więcej niż jednej odpowiedzi.

Co czwarty z nas nie ma konkretnego celu, na który odkłada pieniądze. Jeśli to robimy, to głównie po to, by zabezpieczyć przyszłość swoją i najbliższych. **Większość Polaków nie patrzy daleko w przyszłość.** Częściej niż na wakacje czy zakup sprzętu RTV/AGD, odkładamy na drobne przyjemności – teatr czy kino.

Ze względu na zmianę kategorii odpowiedzi w 2013 r., porównywać należy tylko hierarchię odpowiedzi, nie zaś skalę wskazań na daną odpowiedź.

* W poprzednim roku osobno zadawano pytanie o zabezpieczenie przyszłości własnej oraz przyszłości dzieci i najbliższych.

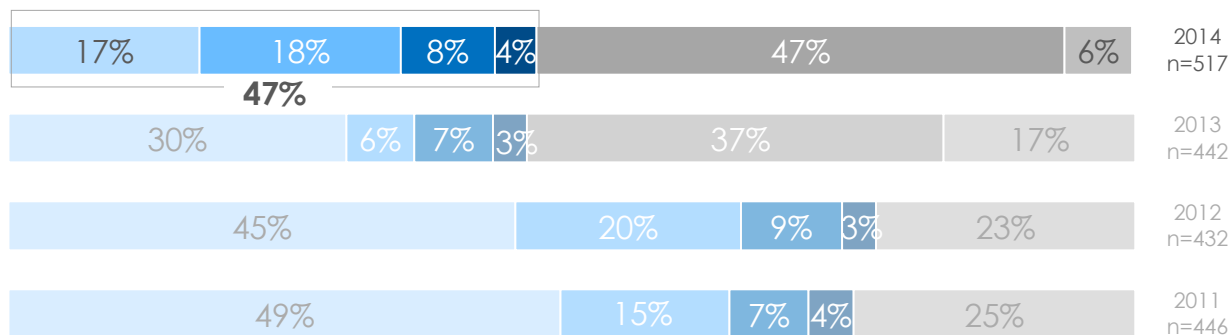
- Pierwsze wskazanie
- Wszystkie wskazania

06 Perspektywa czasowa oszczędzania

porównanie lat 2011-2014

Gdy Pan(i) odkłada swoje oszczędności, o jakim okresie Pan(i) zazwyczaj myśli?

- do 1 roku
- od roku do 3 lat
- od 3 lat do 10 lat
- powyżej 10 lat
- nie myślę o konkretnym okresie czasu, odkładam na „czarną godzinę”/„lepsze jutro”*
- trudno powiedzieć, odmowa odpowiedzi

Ze względu na zmianę kategorii odpowiedzi w 2013 r., porównywać należy tylko hierarchię odpowiedzi, nie zaś skalę wskazań na daną odpowiedź.

W gronie oszczędzających Polaków blisko połowa oszczędzając pieniądze myśli o konkretnym okresie. **Większość z tych osób nie planuje gromadzić pieniędzy przez okres dłuższy niż trzy lata.** Pozostali odkładają nie myśląc o konkretnym okresie. Uważają, że warto oszczędzać i kiedyś te pieniądze na pewno się przydadzą.

Osoby, które odkładają pieniądze na okres do trzech lat lub oszczędzają bez skonkretyzowanych planów czasowych zazwyczaj robią to nieregularnie, od czasu do czasu.

W porównaniu z rokiem 2013, obecnie więcej Polaków oszczędza z myślą o dłuższym okresie.

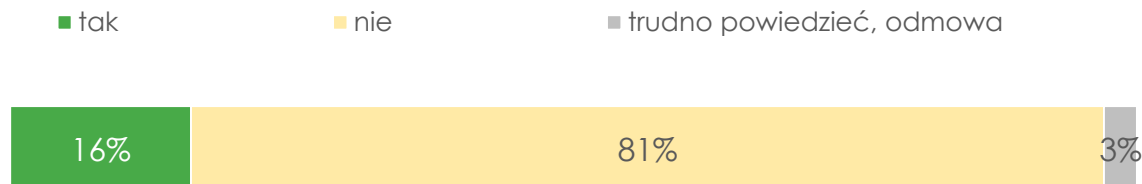
Próba: osoby oszczędzające.

*kategoria dodana w 2013r.

06 Oszczędzanie na emeryturę

A czy oszczędza Pan(i) z myślą o emeryturze?

ogół

Co szósty Polak oszczędza pieniądze z myślą o emeryturze.

Oszczędzający na emeryturę to częściej osoby o średniej lub dobrej sytuacji materialnej. Kontrolują swoje wydatki i odkładają pieniądze na przyszłość. Kiedy oszczędzają pieniądze to często na okres przynajmniej trzech lat i skrupulatnie co miesiąc przeznaczają często minimum 250 zł na obrany cel. **Najczęściej są to osoby** dobrze wykształcone, **które niedługo przejdą na emeryturę** (w wieku 40-59 lat).

Polacy, którzy nie oszczędzają z myślą o emeryturze to często osoby nie kontrolujące w pełni swoich wydatków. Nie planują przyszłych wydatków, a kiedy oszczędzają to najczęściej na krótki okres. Swoją sytuacją finansową określają jako średnią lub trudną. **O emeryturę nie troszczą się osoby młode**, w wieku od 15 do 24 lat. Spośród tego grona 94% nie myśli o emeryturze.

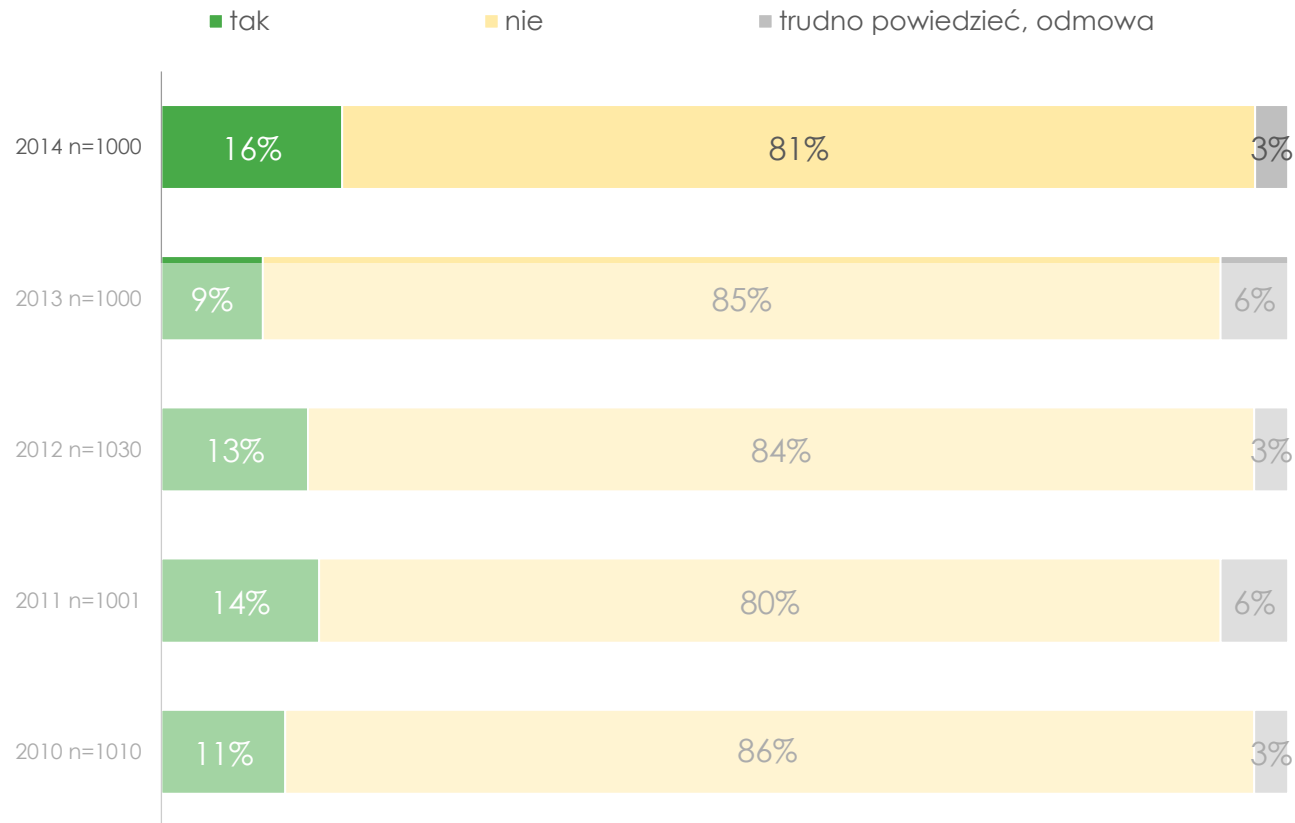
Próba: ogół badanych, n=1000.

06 Oszczędzanie na emeryturę

porównanie lat 2010-2014

A czy oszczędza Pan(i) z myślą o emeryturze?

ogół

Na emeryturę oszczędza 17 % kobiet i 14% mężczyzn

W roku 2013 odsetek Polaków oszczędzających z myślą o emeryturze był najniższy. Tegoroczny pomiar wskazuje na kilkuprocentowy wzrost. Jednak na przestrzeni wszystkich analizowanych lat były to niewielkie zmiany.

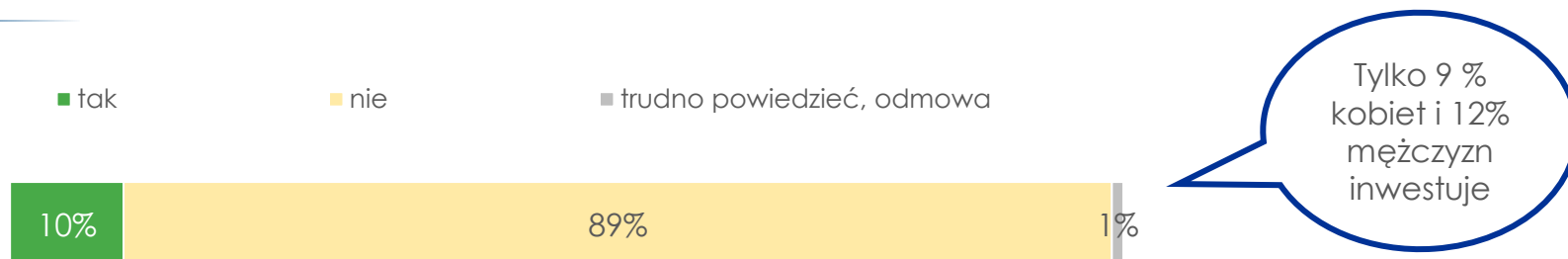
Próba: ogół badanych.

zarządzanie nadwyżkami finansowymi

07 Inwestowanie

Czy obecnie inwestuje Pan(i) swoje pieniądze tzn. lokuje Pan(i) pieniądze w celu osiągnięcia zysku w przyszłości?
ogół

Jeden na dziesięciu Polaków inwestuje swoje pieniądze.

Inwestujący to osoby, które w swoich gospodarstwach domowych rozmawiają o finansach. Planują swoje wydatki i kontrolują je. Osoby, które uważają, że warto oszczędzać i faktycznie to robią. Najczęściej w wieku 25-39 lat, o wykształceniu średnim lub wyższym. Swoją sytuację materialną oceniają jako dobrą.

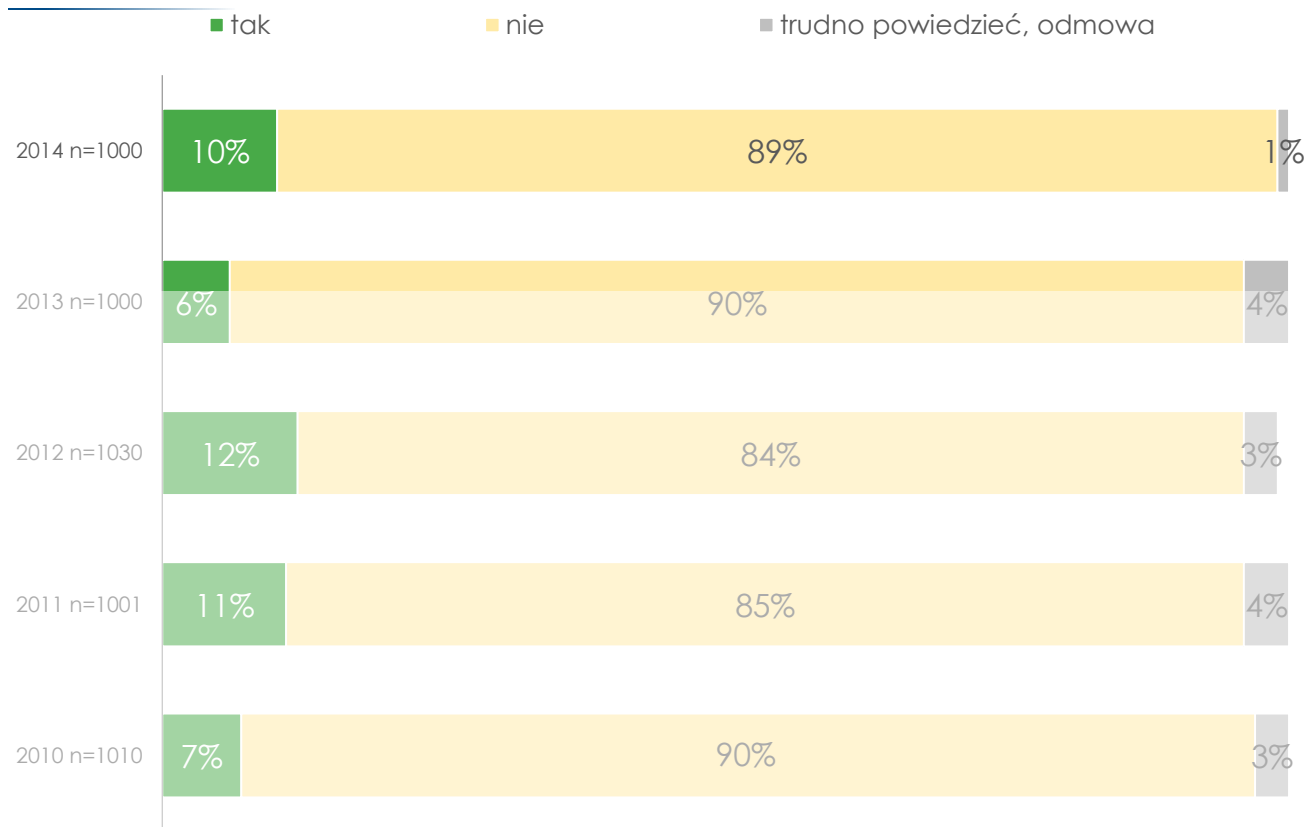
Nieinwestujący, to Polacy, którzy nie zawsze rozmawiają o finansach w domu. Starają się kontrolować swoje wydatki, ale nie wszyscy je planują z myślą o przyszłości. Sporo z nich wydaje wszystkie swoje pieniądze na bieżącą konsumpcję. Najczęściej osoby bardzo młode lub po 50 roku życia, z wykształceniem podstawowym lub zawodowym. Swoją sytuację finansową oceniają jako trudną lub średnią.

Próba: ogół badanych, n=1000.

07 Inwestowanie

porównanie lat 2010-2014

Czy obecnie inwestuje Pan(i) swoje pieniądze tzn. lokuje Pan(i) pieniądze w celu osiągnięcia zysku w przyszłości?
ogół

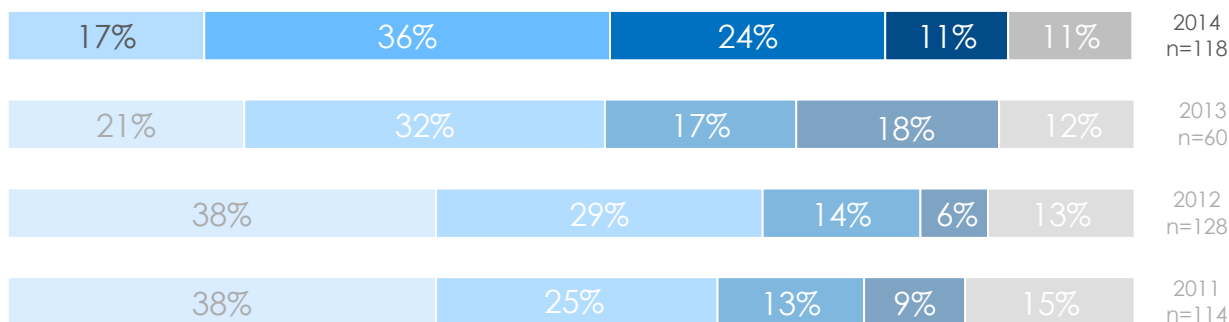
Próba: ogół badanych.

07 Okres inwestowania pieniędzy

porównanie lat 2010-2014

Gdy Pan(i) inwestuje pieniądze o jakim okresie Pan(i) zazwyczaj myśli?

- do 1 roku
- od roku do 3 lat
- od 3 lat do 10 lat
- powyżej 10 lat
- trudno powiedzieć, odmowa

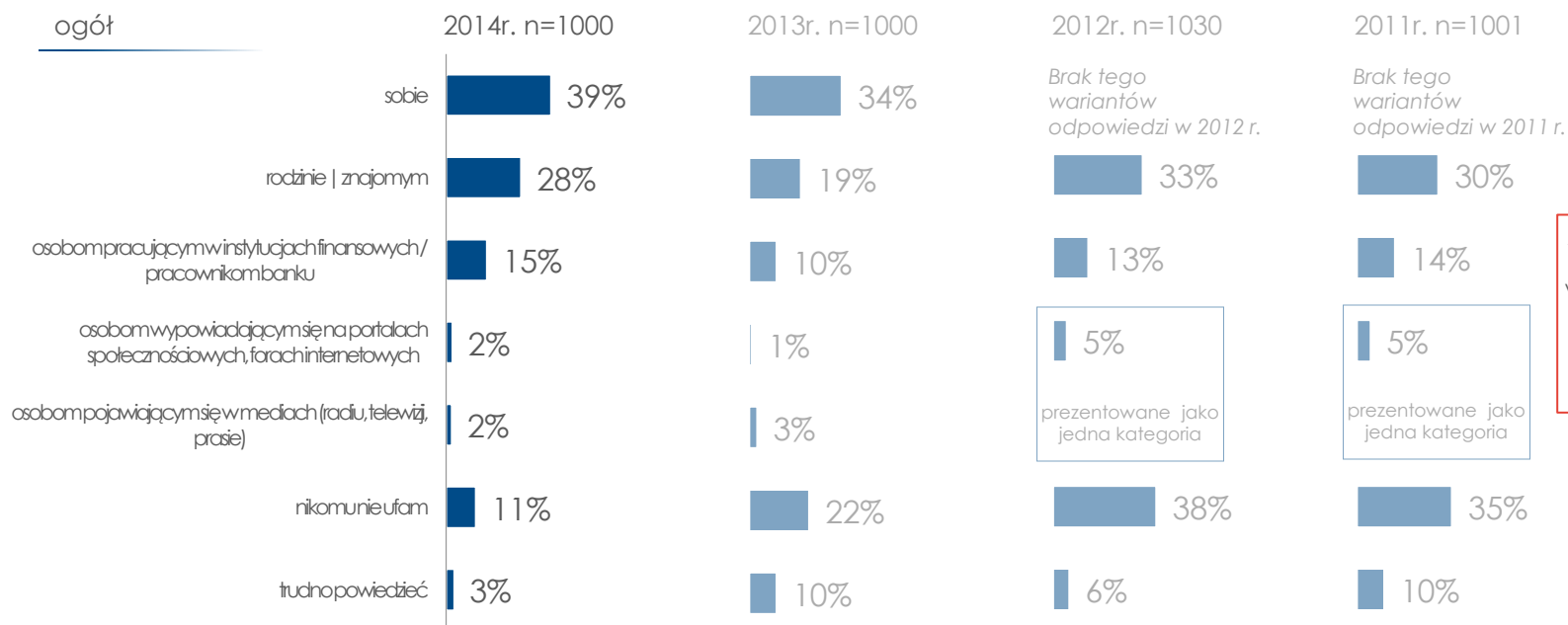
Podobnie jak w przypadku oszczędzania Polacy inwestując najczęściej myślą o okresie nie dłuższym niż trzy lata. Kiedy mamy środki na inwestycje to chcielibyśmy je sfinalizować jak najszybciej i czerpać z tego korzyści. W grupie inwestujących jest jednak spora grupa (35%) osób, które myślą o dłuższej perspektywie czasowej i na zwroty z inwestycji czekają dłużej niż trzy lata.

Próba: osoby oszczędzające, n=118.

07 Zaufanie w oszczędzaniu i inwestowaniu

porównanie roku 2013 i 2014

Komu najbardziej Pan(i) ufa w kwestiach związanych z oszczędzaniem i inwestowaniem?

Ze względu na zmianę kategorii odpowiedzi w 2013 r., porównywać należy tylko hierarchię odpowiedzi, nie zaś skalę wskazań na daną odpowiedź.

W kwestiach związanych z oszczędzaniem i inwestowaniem badani najbardziej ufają sobie i swojej rodzinie oraz znajomym. W pierwszej grupie znajdują się głównie osoby lepiej wykształcone, posiadające wiedzę o rynku finansowym i korzystające z jego produktów – najczęściej ludzie w średnim wieku. W drugiej grupie - mniej doświadczeni i nieco słabiej wykształceni lub nadal się uczący – głównie młodzi Polacy.

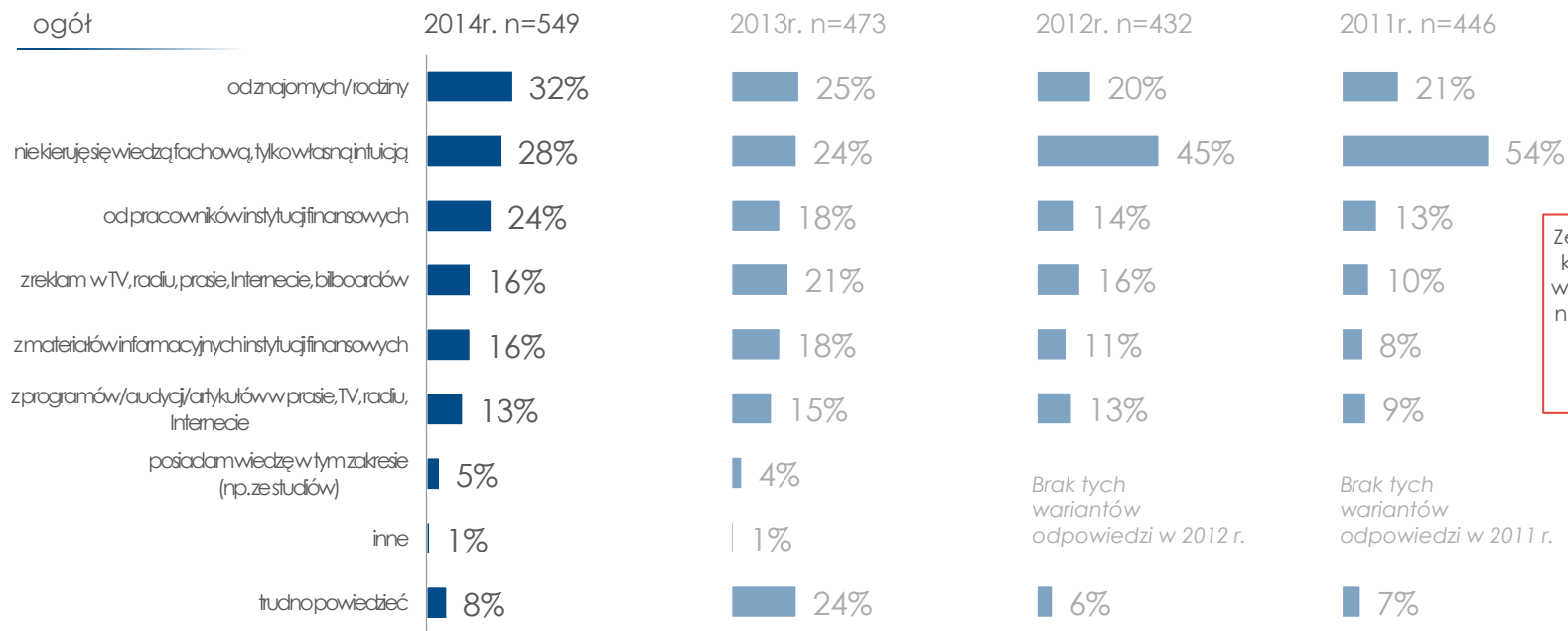
W porównaniu do 2013 roku większym zaufaniem darzymy pracowników instytucji finansowych. Przez ostatni rok nasze zaufanie wzrosło też do rodziny i znajomych.

Próba: ogół badanych.

07 Źródła informacji o oszczędzaniu

porównanie roku 2013 i 2014

Skąd Pan(i) czerpie informacje jak oszczędzać, inwestować? Proszę wymienić maksymalnie trzy źródła informacji, z których Pan(i) najczęściej korzysta? *Możliwość zaznaczenia więcej niż jednej odpowiedzi.*

Ze względu na zmianę kategorii odpowiedzi w 2013 r., porównywać należy tylko hierarchię odpowiedzi, nie zaś skalę wskazań na daną odpowiedź.

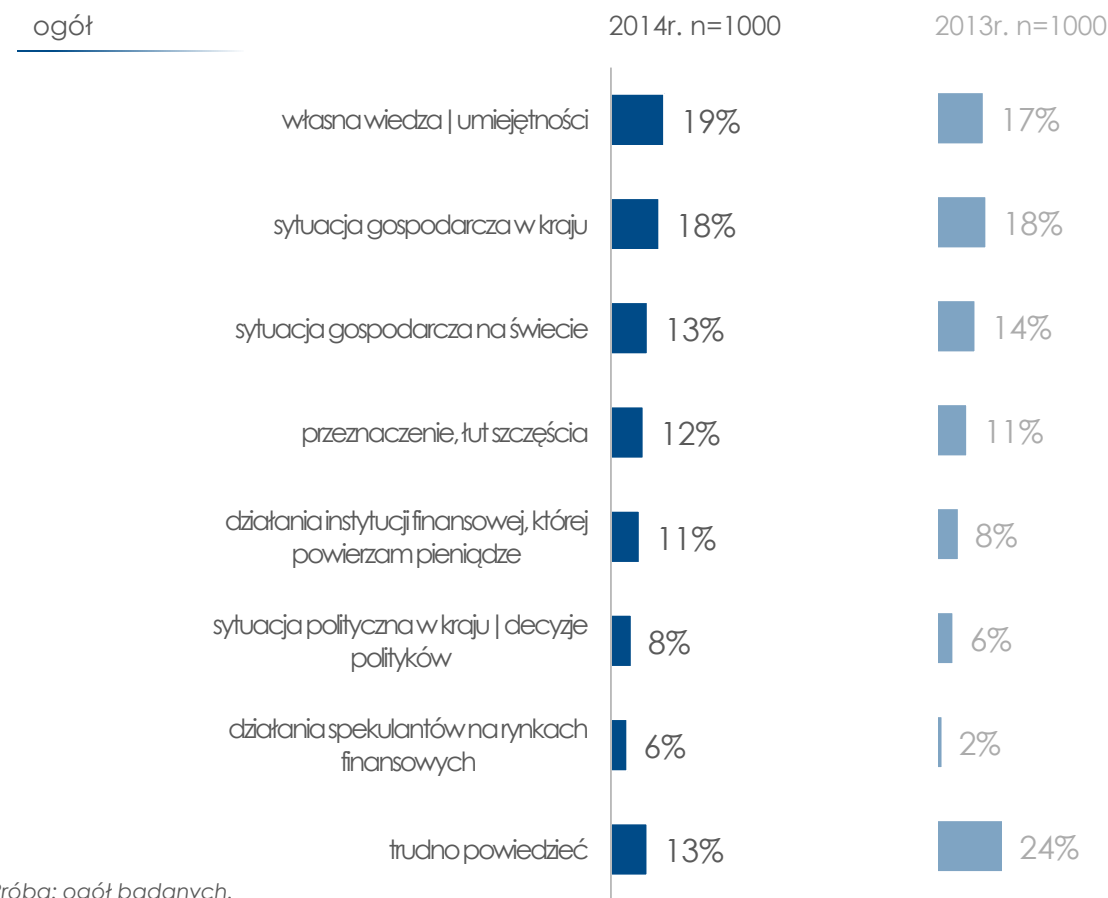
Wciąż nie szukamy informacji na temat oszczędzania i inwestowania. Rozmawiamy na ten temat ze znajomymi i rodziną lub bazujemy na swojej wiedzy - np. zdobytej na studiach. Dodatkowo źródła informacji to przede wszystkim profesjonaliści – pracownicy instytucji finansowych.

Próba: ogół badanych.

07 Powodzenie w inwestowaniu

porównanie roku 2013 i 2014

Od czego w największym stopniu Pana(i) zdaniem zależy powodzenie w inwestowaniu?

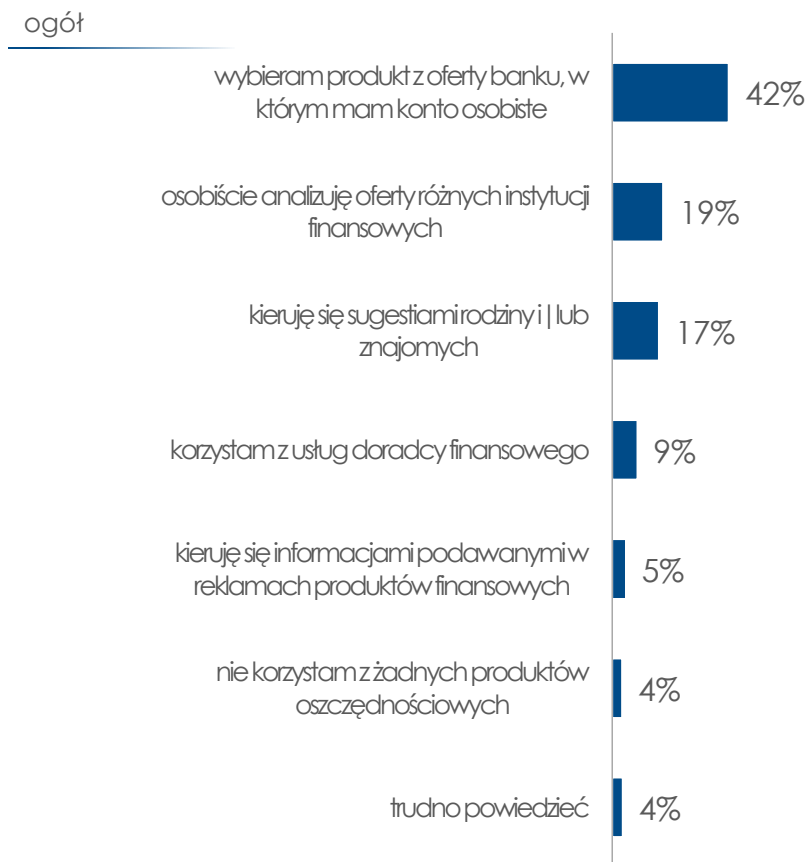
Próba: ogół badanych.

Powodzenie w inwestowaniu głównie zależy od naszej wiedzy i umiejętności, następnie od sytuacji gospodarczej w naszym kraju i na świecie. Na potrzebę wiedzy i umiejętności częściej wskazują osoby młode. Osoby w średnim wieku, które płynnie poruszają się na rynku finansowym, częściej wskazują na sytuację gospodarki.

W porównaniu do 2013 roku nie widać wielkich zmian. To co pozytywne, to fakt, że coraz więcej Polaków ma swoje zdanie w temacie inwestowania i jest w stanie wskazać główne źródło powodzenia w inwestowaniu.

07 Sposób podejmowania decyzji

W jaki sposób najczęściej podejmuje Pan(i) decyzje w zakresie wyboru produktów finansowych?

Próba: ogół badanych, n=461.

Decydując się na wybór kolejnych (poza kontem osobistym) produktów finansowych najczęściej wybieramy te, które znajdują się w ofercie banku, w którym mamy konto osobiste. Rzadziej analizujemy oferty samemu lub z pomocą rodziny i znajomych.

Jest to zupełnie inne podejście niż wcześniejsze deklaracje dotyczące zaufania w kwestiach finansowych oraz czynników sukcesu w inwestowaniu. W tamtych przypadkach Polacy najczęściej wskazywali na swoją wiedzę i pomoc rodziny oraz znajomych. Jednak kiedy mowa o konkretnych decyzjach, to wybieramy to, co oferuje nam nasz bank.

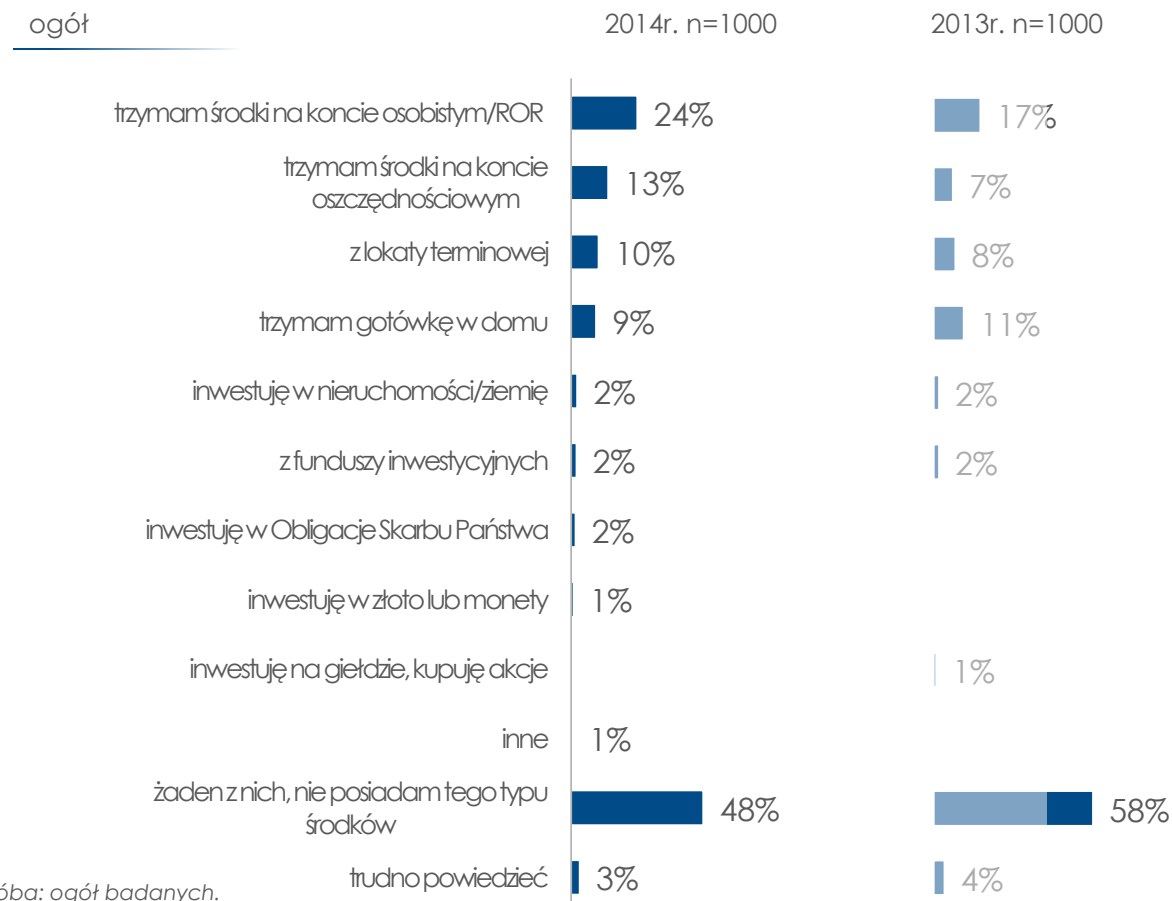
07 Sposoby zarządzania nadwyżkami finansowymi

porównanie roku 2013 i 2014

Nie ma znaczących różnic w zarządzaniu nadwyżkami finansowymi między kobietami, a mężczyznami

Z których z poniższych sposobów zarządzania nadwyżkami finansowymi Pan(i) obecnie korzysta?

Możliwość zaznaczenia więcej niż jednej odpowiedzi.

Próba: ogół badanych.

Bank to główne miejsce, w którym trzymamy swoje nadwyżki finansowe. Nieliczni trzymają swoje pieniądze w „skarpecie” w domu.

Oszczędzający Polacy korzystają z pełnego spektrum produktów finansowych. Osoby nieoszczędzające, jeżeli posiadają nadwyżki finansowe, to trzymają je na koncie bankowym lub w domu w gotówce.

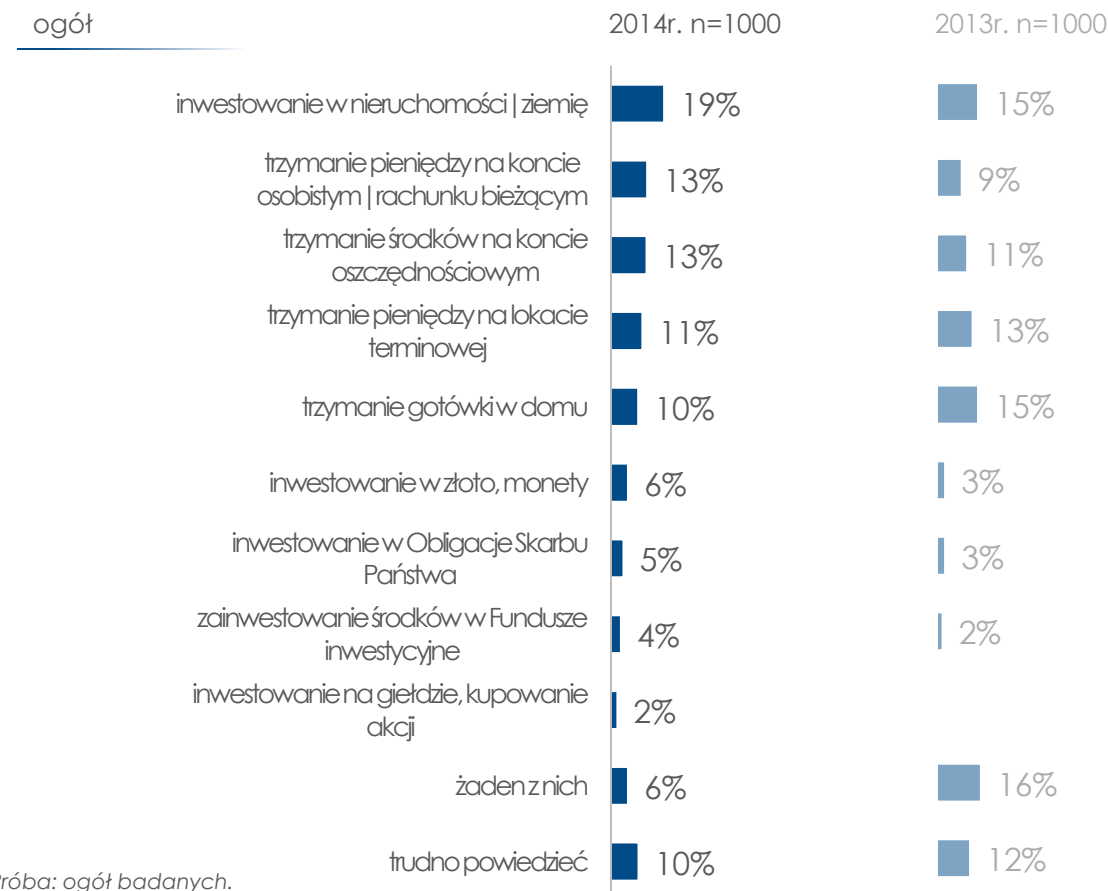
Dokładniejsza analiza pokazuje, że **wcześniejsza deklaracja badanych o inwestowaniu czasami oznacza jedynie odkładanie pieniędzy na koncie oszczędnościowym lub lokacie.**

Porównując wyniki z rokiem 2013 widać, iż coraz więcej Polaków posiada nadwyżki finansowe i zarządza nimi. Chętniej i częściej też idziemy do banku, aby tam odkładać pieniądze na koncie osobistym, oszczędnościowym lub lokacie terminowej.

07 Bezpieczne sposoby zarządzania nadwyżkami

porównanie roku 2013 i 2014

Który z poniższych sposobów zarządzania nadwyżkami finansowymi jest według Pana(i) najbezpieczniejszy?

Próba: ogół badanych.

Według Polaków inwestowanie w nieruchomości to najbezpieczniejszy sposób na zarządzanie nadwyżkami finansowymi. W dalszej kolejności kierujemy się w stronę banku i tam zostawiamy pieniądze na koncie osobistym, oszczędnościowym lub lokacie.

W zestawieniu z rokiem 2013 widać, że jest mniej osób, które uważają, iż żaden sposób na zarządzanie nadwyżkami finansowymi nie jest bezpieczny.

10% Polaków jest zdania, że trzymanie pieniędzy w domu jest najbezpieczniejszym rozwiązaniem. W prawdzie w ubiegłym roku było to 15%, jednak przy rosnącym ubankowieniu jest to nadal niepokojąco wysoki odsetek.

charakterystyka badanych

08 charakterystyka badanych

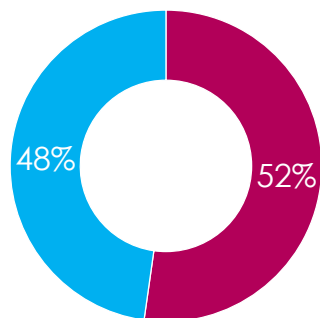
płeć, wiek, wykształcenie, wielkość miejscowości

płeć

n=1000

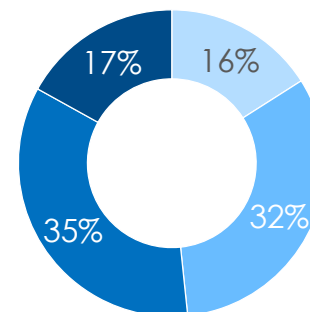
- kobieta
- mężczyzna

wykształcenie

n=1000

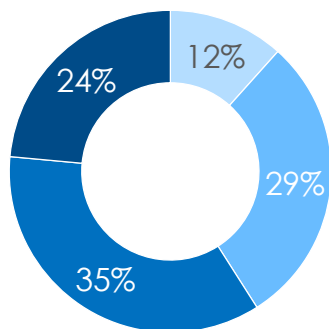
- podstawowe
- zawodowe
- średnie
- wyższe

wiek

n=973

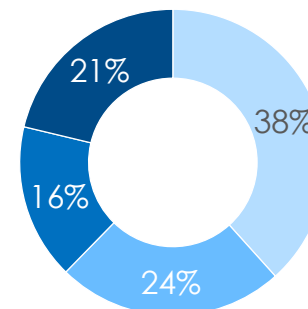
- 18-24 lat
- 25-39 lat
- 40-59 lat
- >59 lat

wielkość miejscowości

n=1000

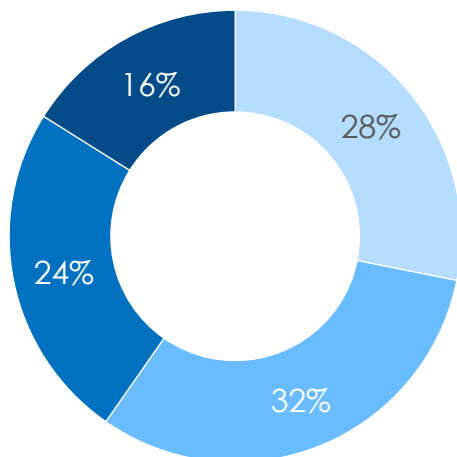
- wieś
- miasto < 50 tys.

08 charakterystyka badanych

dochód na osobę, główny decydent

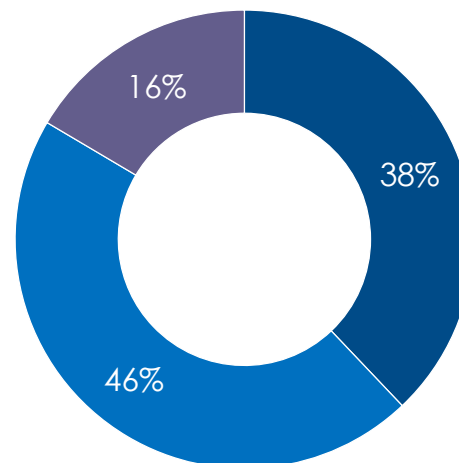
dochód na osobę w gospodarstwie

- do 1000 PLN
- od 1001 do 1500 PLN
- od 1501 do 2000 PLN
- powyżej 2001 PLN

n=718

decydent w kwestii wyboru i zakupu usług finansowych i ubezpieczeniowych

- Najczęściej ja
- Czasem ja, a czasem inidomownicy
- Zwykle ktoś inny

n=1000

Dziękujemy

Fundacja Kronenberga przy Citi Handlowy
ul. Traugutta 7/9
00-067 Warszawa
Tel.: + 48 22 826 83 24
Email: poczta@kronenberg.org.pl